

ANLEGGGS- MASKINEN

NR. 8 AUGUST 2014 | 55. ÅRGANG

Uknuselig
frontrute

48

MEFA-
suksess

56

Test: Ny
Landcruiser

39

Call the experts* for gratis energi

HEALTH CARE: Hospital, 10-11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100, 101, 102, 103, 104, 105, 106, 107, 108, 109, 110, 111, 112, 113, 114, 115, 116, 117, 118, 119, 120, 121, 122, 123, 124, 125, 126, 127, 128, 129, 130, 131, 132, 133, 134, 135, 136, 137, 138, 139, 140, 141, 142, 143, 144, 145, 146, 147, 148, 149, 150, 151, 152, 153, 154, 155, 156, 157, 158, 159, 160, 161, 162, 163, 164, 165, 166, 167, 168, 169, 170, 171, 172, 173, 174, 175, 176, 177, 178, 179, 180, 181, 182, 183, 184, 185, 186, 187, 188, 189, 190, 191, 192, 193, 194, 195, 196, 197, 198, 199, 200, 201, 202, 203, 204, 205, 206, 207, 208, 209, 210, 211, 212, 213, 214, 215, 216, 217, 218, 219, 220, 221, 222, 223, 224, 225, 226, 227, 228, 229, 230, 231, 232, 233, 234, 235, 236, 237, 238, 239, 240, 241, 242, 243, 244, 245, 246, 247, 248, 249, 250, 251, 252, 253, 254, 255, 256, 257, 258, 259, 260, 261, 262, 263, 264, 265, 266, 267, 268, 269, 270, 271, 272, 273, 274, 275, 276, 277, 278, 279, 280, 281, 282, 283, 284, 285, 286, 287, 288, 289, 290, 291, 292, 293, 294, 295, 296, 297, 298, 299, 300, 301, 302, 303, 304, 305, 306, 307, 308, 309, 310, 311, 312, 313, 314, 315, 316, 317, 318, 319, 320, 321, 322, 323, 324, 325, 326, 327, 328, 329, 330, 331, 332, 333, 334, 335, 336, 337, 338, 339, 340, 341, 342, 343, 344, 345, 346, 347, 348, 349, 350, 351, 352, 353, 354, 355, 356, 357, 358, 359, 360, 361, 362, 363, 364, 365, 366, 367, 368, 369, 370, 371, 372, 373, 374, 375, 376, 377, 378, 379, 380, 381, 382, 383, 384, 385, 386, 387, 388, 389, 390, 391, 392, 393, 394, 395, 396, 397, 398, 399, 400, 401, 402, 403, 404, 405, 406, 407, 408, 409, 410, 411, 412, 413, 414, 415, 416, 417, 418, 419, 420, 421, 422, 423, 424, 425, 426, 427, 428, 429, 430, 431, 432, 433, 434, 435, 436, 437, 438, 439, 440, 441, 442, 443, 444, 445, 446, 447, 448, 449, 450, 451, 452, 453, 454, 455, 456, 457, 458, 459, 460, 461, 462, 463, 464, 465, 466, 467, 468, 469, 470, 471, 472, 473, 474, 475, 476, 477, 478, 479, 480, 481, 482, 483, 484, 485, 486, 487, 488, 489, 490, 491, 492, 493, 494, 495, 496, 497, 498, 499, 500, 501, 502, 503, 504, 505, 506, 507, 508, 509, 510, 511, 512, 513, 514, 515, 516, 517, 518, 519, 520, 521, 522, 523, 524, 525, 526, 527, 528, 529, 530, 531, 532, 533, 534, 535, 536, 537, 538, 539, 540, 541, 542, 543, 544, 545, 546, 547, 548, 549, 550, 551, 552, 553, 554, 555, 556, 557, 558, 559, 560, 561, 562, 563, 564, 565, 566, 567, 568, 569, 570, 571, 572, 573, 574, 575, 576, 577, 578, 579, 580, 581, 582, 583, 584, 585, 586, 587, 588, 589, 590, 591, 592, 593, 594, 595, 596, 597, 598, 599, 600, 601, 602, 603, 604, 605, 606, 607, 608, 609, 610, 611, 612, 613, 614, 615, 616, 617, 618, 619, 620, 621, 622, 623, 624, 625, 626, 627, 628, 629, 630, 631, 632, 633, 634, 635, 636, 637, 638, 639, 640, 641, 642, 643, 644, 645, 646, 647, 648, 649, 650, 651, 652, 653, 654, 655, 656, 657, 658, 659, 660, 661, 662, 663, 664, 665, 666, 667, 668, 669, 670, 671, 672, 673, 674, 675, 676, 677, 678, 679, 680, 681, 682, 683, 684, 685, 686, 687, 688, 689, 690, 691, 692, 693, 694, 695, 696, 697, 698, 699, 700, 701, 702, 703, 704, 705, 706, 707, 708, 709, 710, 711, 712, 713, 714, 715, 716, 717, 718, 719, 720, 721, 722, 723, 724, 725, 726, 727, 728, 729, 730, 731, 732, 733, 734, 735, 736, 737, 738, 739, 740, 741, 742, 743, 744, 745, 746, 747, 748, 749, 750, 751, 752, 753, 754, 755, 756, 757, 758, 759, 760, 761, 762, 763, 764, 765, 766, 767, 768, 769, 770, 771, 772, 773, 774, 775, 776, 777, 778, 779, 780, 781, 782, 783, 784, 785, 786, 787, 788, 789, 790, 791, 792, 793, 794, 795, 796, 797, 798, 799, 800, 801, 802, 803, 804, 805, 806, 807, 808, 809, 810, 811, 812, 813, 814, 815, 816, 817, 818, 819, 820, 821, 822, 823, 824, 825, 826, 827, 828, 829, 830, 831, 832, 833, 834, 835, 836, 837, 838, 839, 840, 841, 842, 843, 844, 8

Enkelttallet 1000000 er et resultat av et stort teknisk gjennombrudd og er det første steget på veien mot å realisere et fullt utbygget og effektivt nett. Dette vil være en viktig del av den videre utviklingen av nettet, og vil bidra til å redusere energikostnadene og øke sikkerheten i nettet.

Example: For $\alpha = 0.05$, $n = 100$, $\mu = 0$, $\sigma = 1$

 Warning

Downloaded At: 11:53 11 September 2009
www.intel.com

EN “TRYGG HAVN”

Vi vet at det å finne trygge hvileplasser langs veien er en utfordring og at det er et stort behov for en "trygg havn" for både sjåfør og bil. Vi i Statoil tar dette på alvor og lanserer Truckers Club på Statoil E6 Minnesund. Et helt nytt tilbud med overvåket parkeringsområde med born og en rekke andre tjenester som setter sjåførens sikkerhet og komfort i sentrum.

Meld deg inn i vår eksklusive Truckers Club og få en rekke fordeler:

- **25% rabatt** på parkering
- **25% rabatt** på dagens meny
- **Fri tilgang** til truckers lounge med Wi-Fi, vaskerom og TV-stue

Medlemskap gir klubbfordeler og tilgang til truckers lounge på Statoil E6 Minnesund, Statoil E6 Berger, Statoil E6 Vestby og Statoil Åndalsnes.

Les mer på statoil.no/truckersclub

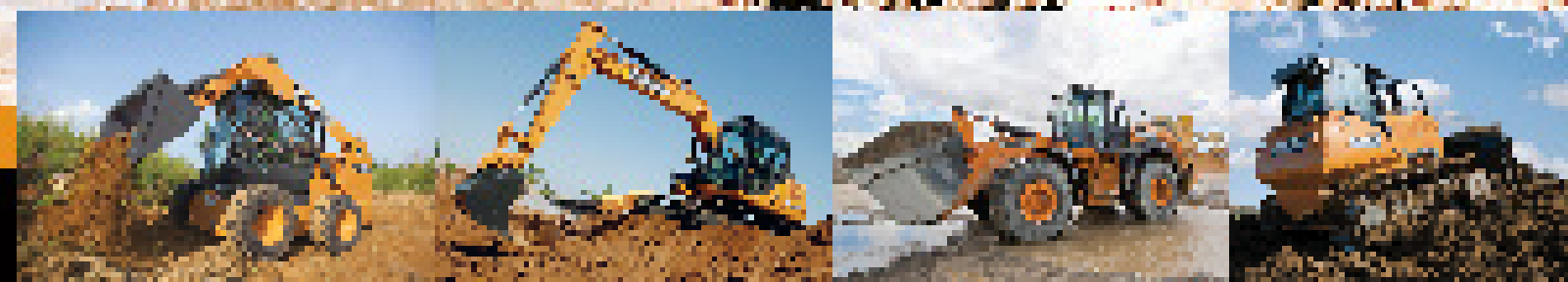

NEW HOLLAND ANLEGGSMASKINER

A-K MASKINER OVERTAR CASE CONSTRUCTION

CASE
CONSTRUCTION

A-K maskiner har fått agenturet for Case Construction i Norge og starter salg, service og delforsyning i Sør- og Midt-Norge. Case er et av verdens største "brands" innenfor anleggsmaskinsektoren og leverer beltegravere fra 1,8 tonn til 80 tonn, samt et stort utvalg hjullastere, dozere, veghogere og spesialmaskiner.

Dynskovvegen 10, Postboks 128
2041 Klofta
Telefon: 63 94 66 00

INNHold

- 8** Nyheter
- 16** Kommunal gjeld stopper veibygging
- 18** Biltest: Ford Transit Connect 1,0 Eco Boost
- 20** Komplisert tunnel åpnet i Trondheim
- 24** Ansetter helst «flerbruksfolk»
- 30** Kjøre- og hviletid til besvær
- 34** Graver fram historien i Oslo sentrum
- 39** Biltest: Fornyet Toyota Landcruiser
- 44** Kroken på døra for viktige grustak
- 48** Uknuselig frontrute til maskinen
- 53** MEFA-suksess i Granåsen
- 70** Forsikring mot helsekø
- 72** Juss: Erstatning for avbestilling
- 74** Kurs: Personal-juss delt i to
- 76** Gir buss til videregående skole
- 79** MEF mener
- 80** MEF-nytt
- 86** Neste nummer

20

30

16

44

54

Abonnement: 11 utgaver pr år. Kun kr 615,-

Bestill hos kundeservice. Tlf 67 11 38 19, epost am@aboservice.no.

ØYEBLIKKET

KLASSE 5: Det er mye anleggsarbeid i Stavanger-området for tiden. Risa startet like før sommeren på Hundvågtunnelen. Påhugget er i ferd med på ta form. Det ligger inne på det gamle verftsområdet til Rosenberg, under masser som bærer preg av over 100 år med skipsbygging og -reparasjoner. Man var ikke så nøye med hva man tømte ut før. Det trakk jo bare ned i bakken likevel.

(FOTO: JØRN SØDERHOLM)

REDAKTØREN

Langtransportregler på anlegg

Kjøre- og hviletid på for lastebilsjåfører er en utfordring for store deler av anleggsbransjen. De aller fleste anlegg av noen størrelse går med firedagersuke og fredagsfri eller med innarbeidingsordning av et eller annet slag. Da blir det gjerne arbeidsdager som fortsetter en god stund etter at fartsskriveren har gitt lastebilsjåføren rødt lys.

Det er gode grunner til at vi har de felleseuropeiske reglene for kjøre- og hviletid. Det ligger mange tapte liv, personskader og tragedier i sporene etter langtransportsjåfører som har kjørt døgnet på tamp, og mer eller mindre i svime havnet i trafikkulykker.

Ingen bestrider fornuften av reglene. Dessverre er reglene de samme for «Pjotr» som kjører toakslet trekker med semitralle full av appelsiner mellom Spania og Alnabru som for Christoffer (side 30) og hans kolleger som kjører tippbiler på norske veianlegg. Selv om de kjører på svært forskjellige premisser.

«Pjotr» kjører om kapp med klokka, i en evig kamp for å tilfredsstille sin prispressede arbeidsgiver og transportkjøpere som er gjerrigere enn sunnmøringer.

Christoffer og hans kolleger laster og tipper mange ganger om dagen, har ofte kjøreavstander og korte pauser der de venter i tipp- eller lastekø og jevnlig spisepauser sammen med de andre på anlegget. Førere av dumpere og tippbiler jobber ganske likt. Mens dumperføreren kan følge skift og arbeidstiden, styrt av Arbeidsmiljølov og avtaleverk, er lastebilsjåføren underlagt fartsskriverens strenge pekefinger når kjøringen foregår på offentlig vei.

Reglene finnes, og seriøse bedrifter følger reglene. Vi mener det er gode grunner til anleggskjøring skulle vært unntatt reglene. Brøyting er unntatt, og går ofte med den samme bilen som ellers i året går som tippbil på anlegg. Det er en sak for bedriftenes representanter, være seg NLF eller MEF. Anleggsunntak fra kjøre- og hviletidsreglene ville vært billigere for bedriftene. Og enklere. Men det er også argumenter her som er større enn entreprenørens lommebok: Hvis alle på anlegget kunne gå samme rotasjon, uansett om de kjørte gravemaskin eller lastebil, hadde det skapt en jevnere drift. Det ville gitt et bedre miljø og mer ro på anleggene. Da blir det god HMS også.

Jørn Søderholm
jos@mef.no

Utgiver:
Maskinentreprenørenes Forbund

Redaksjon:
Pb. 505, Sentrum,
0105 Oslo
Fred. Olsens gate 3,
0152 Oslo
Tlf. 22 40 29 00/
anleggsmaskinen@mef.no

I redaksjonen:
Ansv. redaktør
Jørn Søderholm
Tlf 22 40 29 19
Mob 41 65 52 20
jos@mef.no

Journalist
Runar F. Daler
Tlf 22 40 29 22
Mob 48 24 64 12
rd@mef.no

Siri Ulvin

Annonser:
A2Media AS
Camilla Sparby
Tlf 47 70 73 38
camilla@a2media.no

Bjørnulf Lie
Tlf 97 16 65 07
bjornulf@a2media.no

Abonnement:
DB Partner AS
am@aboservice.no
Postboks 163, 1319
Bekkestua
Konto: 1602.55.93417
Kr 615 pr år (11 utg)

Design og trykk:
GRØSET™

ISSN 0003-3715
55. årgang

Større i Moss

MESSE: Den siste helgen i august går årets Anleggstreff i Moss av stabelen. Det skjer for andre gang i Moss Pukkverk. I år blir treffet større enn noen gang før, og arrangøren forventer ny besøksrekord.

Nytt i år er at MEF Oslo og Akershus er med på å arrangere Anleggstreff, i tillegg til MEF Østfold.

– Det er rekordpåmelding av utstillere og vi forventer ny besøksrekord. En annen nyhet

er at vi skal servere middag i en messehall vi setter opp på området. Her vil det bli servert mat, drikke og underholdning på kvelden, sier distriktssjef Espen Alvestad i MEF.

Selve arrangementet er ellers omtrent som det alltid har vært: Utstilling og prøvekjøring av anleggsmaskiner og annet relevant utstyr, maskinkonkurranser, underholdning for hele familien, grilling og hyggelig sosialt samvær.

PUKKVERK: Anleggstreffet finner sted i Moss Pukkverk, et par kilometer fra Mosseporten.

STØRRE: Leon Knudsen (3 år) får flere gravemaskiner å se på Anleggstreff i Moss. Her sammen med pappa Vegard Knudsen på fjorårets treff. (FOTO: JØRN SØDERHOLM)

VA RØRLEGGGER KALIBER ER DIN SAMARBEIDSPARTNER

VA anlegg
PE sveising av rør opp til 500 mm
Pumpestasjoner
Private vann- og avløpsrenseanlegg inkl prosjektering
Røranlegg fiskeoppdrett
Røranlegg vannkraft
I samarbeid med Rørhøg Bergen AS leverer vi rørfornyng på private anlegg

LØSNINGER AV ET HØYT NIVÅ
KALIBER

Kontakt avdelingsleder på VA **Roger Helland t: 920 26 412** roger.helland@kaliber.no eller ta kontakt med vårt kontor på tlf 55 33 30 90 / epost: firmapost@kaliber.no **kaliber.no**
Vi holder til i Bergen Postadresse/kontor: Kaliber AS Kjerreldvika 12C, 5141 Fyllingsdalen

Færre vil gå bygg og anlegg

SKOLE: Bransjen har etterlyst flere skoleplasser i bygg- og anleggsteknikk i videregående skole. Tallene fra årets opptak til videregående skole viser at færre ungdommer ønsker den retningen.

Hele 16 prosent færre enn i fjor har søkt bygg- og anleggsteknikk. Det er den største nedgangen av samtlige studieretninger i videregående skole. Antall skoleplasser i forhold til antall søkere er noe høyere enn tidligere, sånn at antall ungdommer som har fått tilbud om plass er 11 prosent lavere enn i fjor.

I vår sa politisk ledelse i Kunnskapsdepartementet til Anleggsmaskinen at skoleplasser i videregående skole er fylkeskommunenes ansvar.

Mobil skyvegrind

SIKRING: Dette er siste tilvekst i OSN Anleggs-sikrings produktportefølje: En mobil skyvegrind for sikring av anleggs- og byggeplasser. Grinden er galvanisert, og montert på et betongfundament som settes rett på bakken.

Grinden kan opereres manuelt eller elektrisk. Passeringsbredden er opptil fem meter, og grinda er to meter høy.

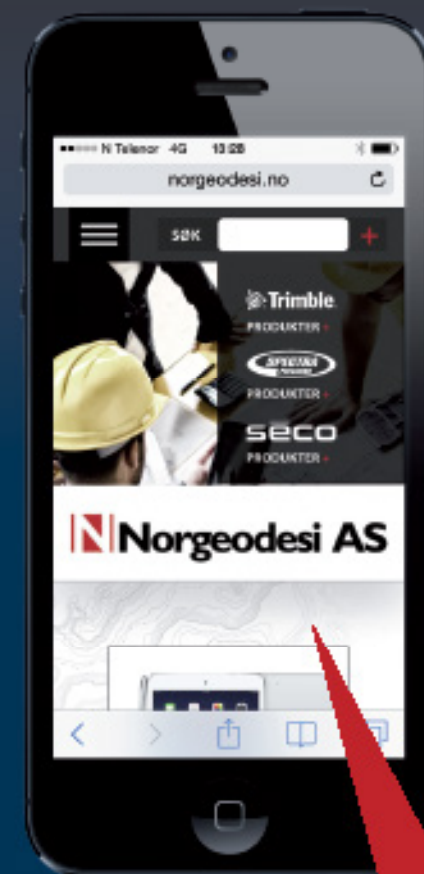
Tøff pad

DATA: Nettbrett blir et mer og mer aktuelt verktøy, også ute i grøfta. Der lever iPad og sånt et farlig liv. Panasonic Toughpad kan være et alternativ. Det er et 10,1 tommer stort nettbrett med et solid skall utvendig og Windows 8.1 Pro innvendig.

MILITÆRT: Toughpad FZ-G1 følger en amerikansk militær-standard og IP65 mot støv og vann. Her kan prosjekteringsverktøy og KS-system brukes med hanskene på. (FOTO: PANASONIC)

SPENNENDE TING HAR SKJEDD PÅ VÅR NETTSIDE norgeodesi.no

Kun tastetrykk fra innovative løsninger, nyheter, videoer, support, posisjons-tjenester, kurs, nye Apps, tilbehørskatalog. Logg inn, sende forespørsler, budget pakker m.m.
ALT PÅ ET STED - PÅ ALLE PLATTFORMER
Besøk oss på norgeodesi.no

Norgeodesi AS

Hovedkontor
Bingerløvveien 155 - 157
Postboks 91,
1313 Vøyenenga
Tlf: 67 15 37 80

Avd.: Bergen Linnesen 20, 5132 Nyborg
Tlf: 66 63 87 40

Avd.: Trondheim Tverinolen 10, 7080 Hjeltnes
Tlf: 72 69 92 80

Avd.: Sandnes Kvernåsen 143B, 4323 Sandnes
Tlf: 61 81 16 70

NORGEODESI OLSHIN MASKIN AS
norgeodesi.no, norgeodesi.no, norgeodesi.no, norgeodesi.no

www.norgeodesi.no

SECO

SPECTRA

Trimble

Ny standard

AVFALL: Standard Norge har sammen med MEF og ulike aktører i avfallsbransjen utarbeidet en standard som inneholder krav og anbefalinger ved tilrettelegging av renovasjonsløsninger og utførelse av innsamling av avfall.

Den nye standarden har fått navnet NS 9432 «Avfall – Tilrettelegging av renovasjonsløsninger og utførelse av innsamling».

Standarden retter seg mot dem som planlegger avfallssystemer og dem som ivaretar og utfører innhenting og transport av avfall. Formålet er å oppnå stor grad av likhet og forutsigbarhet for de målgrupper og områder standarden gjelder for. Den kommer med flere anbefalinger om hvordan avfallssystemer bør utformes og avfallsinnsamlingen bør gjennomføres, blant annet minimumskrav til vei for å kunne utføre tømming av beholdere, plassering av beholdere i forhold til tømmede, samt krav til verneutstyr for renovatør.

MEF deltok også i utarbeidelsen av NS 9430 om kontraktsbestemmelser for periodisk innsamling og transport av avfall, som ble publisert i 2013.

Begge standardene kan kjøpes hos Standard Norge.

KONTORBORING: Sandvik lover bedre styring av boringen. Men hvitskjorta er fortsatt forbeholdt julebordet. (FOTO: SANDVIK)

Bedre boring via tastaturet

MASKIN: Borerigg-produsenten Sandvik lanserte på Conexpo i mars et nytt programvareverktøy for prosessstyring av pallboring. «Sandvik Driller's Office» kalles det, og er et avansert verktøy for styring av pallboring.

Programvaren dekker utforming av boreplaner samt behandling og rapportering av boredata. I stedet for bare å bruke en standard form på strosene som med vanlige planleggingsverktøy, gjør «Driller's Office» det i tillegg mulig å justere dem etter de faktiske formene. Et måleverktøy og spesielle markører definerer det riktige stedet å starte boringen. Dermed er det ikke behov for separat måling og markering på arbeidsstedet. Verktøyet samler boreplaner og boredata i en enkelt prosjektfil.

Nye klippere

UTSTYR: Et sted i Østfold går det nå et par av disse Maxima 10000-klipperne tilhørende Mesta. Her er førerne i opplæring på leverandøren Bulder Utstyr's anlegg på Solbergmoen. Førerne er i følge en pressemelding svært så fornøyd med utstyret.

– Klipperne er 1,3 meter brede, og har et eget aggregat drevet av krafttuttaket på traktor. Traktor med klipper montert er veiet, og er innafor på både totalvekt og aksellast ved klipping, forsikrer Bulder Utstyr i pressemeldingen.

Snill råttass

MASKIN: Liebherr's nye doser PR736 sies å være rene Kinde-regget: Høy produktivitet, lavt forbruk og utslipp og et godt førermiljø.

Maskinen går inn i vektclassen 20-25 tonn, og drives av en firer på 150 kW. Dermed er motoren så stor at utslippskravene i steg 4 gjelder allerede i år. Førerhytta har et helt nytt design, med romslig innsteg, god sikt og ergonomisk utformede kontroller. Framdriften er hydrostatisk, og den kan ta opptil fem og en halv kubikk på skjæret.

Liebherr byr på seks ulike dosere, fra 14-tonneren 714 til voksne 764 med driftsvekt opptil 52 tonn.

Ny sikte-distributør

MASKIN: Lutze Conveying tok i juni over som distributør av siktemedia for Sandvik Construction i Norge og Sverige.

Lutze skal også drive installasjon og service på Sandviks siktemedia.

Liten hjullaster

MASKIN: Wacker Neuson utvider sin serie av små, midjestyrt kompaktlastere. Med innføring av WL34, WL44 og WL54 (bildet) tilbyr den tyske produsenten nå totalt 11 modeller mellom 0,6 og 0,95 kubikk skuffevolum. Maskinene er spesielt rettet mot utleiemarkedet, og mot eiere med behov for en lett laster som skal kjøres av mange forskjellige førere.

TESTET: Nye Cat 972M før transport til G. Holth Grusforretning AS. M-serien har allerede vært gjennom 7 000 testtimer i Norge. (FOTO: PON EQUIPMENT)

Stor hjullaster

MASKIN: De første hjullasterne i Cats nye M-serie har satt skuffene i norsk pukk og grus. En 966M og en 972M, i vektclasser henholdsvis 26 og 28 tonn, var i juli inne til en siste montering hos Pon Equipment før levering til pukkverkene som har kjøpt dem.

Det er gjennomført tester på flere maskiner i Norge det siste året. Totalt er det gjennomført over 7 000 testtimer på den nye serien bare her til lands.

Spakstyring, førerkomfort og helautomatisk rensesystem er videreført fra K-serien til den nye M-serien. I maskineri og fremdriftssystem er det flere oppgraderinger. Motoren tilfredsstiller strengere utslippskrav i steg 4, og bruker mindre drivstoff enn forgjengeren. De nye modellene har blant annet fått mer effekt, mer dreiemoment samt automatisk lockup fra 2. til 4. gir. Dette gir økt ytelse, bedre hastighet i motbakker og forbedret drivstofføkonomi.

M-serien har mulighet for vektssystem med printer. Dette systemet kan holde styr på flere fraksjoner, forskjellige kunder og drivstoffmålinger i både liter pr time og liter pr tonn.

Dette er helt unikt for Cat M-serie hjullaster. Akselavstanden er økt, det er nye akslinger med 100 prosent differensialspærre foran.

Mindre hjullaster

MASKIN: Komatsu introduserte i juli en ny versjon av sin syv tonns kompaktlastere: WA 100 M-7. Den sies å bruke ti prosent mindre drivstoff enn forgjengeren i -6-serien.

Maskinen drives av en steg IIIB-motor på 66 kW / 88,4 hk. Kreftene går ned i bakken gjennom automatgir og hydrostatisk framdrift med firehjulsdrift. Begge akslene kan utstyres med diff-spærre.

I likhet med større Komatsu-maskiner er den nye kompaktlasteren utstyrt med Komtrax overvåkingssystem, som sender driftsinformasjon fra maskinen til et sentralt system.

Lasteaggregatet har hydraulisk hurtikobling og Komatus egen «delta bom», som skal gi god sikt til HK-festet. Parallell-løft (Easy Fork) er det også, for god håndtering av pallegaffler og annen redskap.

KVX E2® TANN-SYSTEM

Produktiv. Allsidig. Pålitelig.

FØRSTE PRODUKSJON REKET BORT! NY LEVERING ANKOMMET LAGER. BESTILL I DAG!

Les mer: kvx.no/e2

KVX PLOGFABRIKKVEGEN 10, 4353 KLEPP STASJON TLF.: 51 78 50 80, FAKS: 51 78 50 81, E-POST: KVX@KVX.NO

VINDMØLLER: Johs. Syltern AS var med på første trinn av Ytre Vikna Vindpark (bildet), og de blir med på neste. (FOTO: NTE)

Syltern størst i vind

16. juli ble en innbringende dag for Johs. Syltern AS. Signerte kontrakter på over 300 millioner.

RØRVIK: Entreprenørfirmaet Johs. Syltern AS signerte i midten av juli en kontrakt med Sarepta Energi AS om bygging av infrastruktur til Ytre Vikna Vindpark, byggetrinn 2.

Kontrakten er på ca. 20 km vei, 40 000 kvadratmeter oppstillingsplasser og fundamenter til 40 møller. Kontrakten inneholder dessuten trafohus og alle strømkabler.

Vindparken blir etter den utbyggingen Norges største i sitt slag. Syltern utførte også første byggetrinn på 17 møller.

- Vi bekrefter derved stillingen som en ledende aktør i Midt-Norge i dette markedet.

Arbeidene skal starte i januar 2015 og være ferdige til møllemontering våren 2016, sier en fornøyd daglig leder Øystein Syltern i en pressemelding.

Samme dag signerte Syltern en kontrakt med Statens vegvesen om bygging på FV 715 Keiserås-Olsøy. Kontrakten gjelder parsell 2, fra Leksvik grense til Olsøy

- Den samlede kontraktssummen for de to oppdragene er på over 300 mill. kr. Vi har derved mellom 500 og 600 mill. i ordresreserve, sier Syltern.

Endringer i ferieloven

ARBEIDSGIVER: Det er vedtatt endringer i ferieloven med virkning fra 1. juli. Endringene innebærer blant annet at en arbeidstaker som blir syk i løpet av ferien allerede fra første sykedag kan kreve å få sykedagen(e) utsatt som ny ferie senere.

Tidligere var det et vilkår at man måtte være syk i en uke for å ha rett til dette. Arbeidsuførheten må dokumenteres med legeerklæring.

Videre er muligheten til å få erstattet ferien økonomisk ved sykdom eller foreldrepermisjon, fjernet. I disse tilfellene skal all ferie som ikke er avvirket i stedet overføres til påfølgende ferieår.

NYTT OM NAVN

Lemminkäinen

Svein Adolf Gundersen tiltrådte i begynnelsen av juli som prosjektleder i Lemminkäinen anleggsdivisjon.

Kobelco / Beck Maskin

Stig Vang (37) i Hurum Bil & Maskin AS er ny selger og servicerepresentant for Kobelco gravemaskiner og øvrige produkter fra Beck Maskin. Vang er bosatt på Klokkekarstua i Hurum, med verksted på Kana. Selskapet har egen servicebil og lastebil med kran, og utfører alle typer service og reparasjoner på anleggsmaskiner. Selskapet har for tiden fem ansatte fordelt på verksted, maskinførere og administrasjon. Stig Vang har fagbrev som reparatør av tunge kjøretøy, og har tidligere jobbet som servicemekaniker for Brubakken Truckservice AS, Beck Maskin AS og Nanset Standard AS. Bedriften er godkjent og sertifisert av Teknologisk Institutt for å utføre sakkyndig kontroll på anleggsmaskiner.

Hydac AS

Rita Valestrand er ansatt som ordrehandler fra februar. Hun har bakgrunn fra Norges Handelshøyskole BI og har ulik logistikk- og salgserfaring fra forskjellige bransjer i detaljhandelen.

Dag Andersen er fra mars ansatt som logistikkjef. Han er utdannet gjennom NIMA og har bred erfaring fra varehandelen. Dag har arbeidet som konsulent de siste årene før han begynte hos Hydac.

Simen Oppegård er ansatt som teknisk inneselger fra mars. Han har utdanning fra BI, og har blant annet jobbet med logistikk og salg i hydraulikkbransjen i snart 20 år.

Simen Fagerhol Thorstensen er fra april ansatt som Key Account Manager for kraftindustrien. Han er nyutdannet maskiningeniør fra Høyskolen i Oslo, hvor han skrev hovedoppgave på hydraulikk.

Terje Bjerke er fra april ansatt for å lede prosjektleveranser og styrke dokumentasjonshåndtering. Han er utdannet mekaniker på tunge kjøretøy og har nærmere 20 års erfaring som teknisk sjef i selskaper innen kjøretøy- og mobilbransjen.

Maskinanlegg AS

John Petter Helset overtok 1. juni som daglig leder av Maskinanlegg AS i Brumunddal. Trond Framnes gir seg som daglig leder for å fokusere på rollen som anleggsleder. Bedriften har 30 ansatte og omsatte for 62 mill. kr i 2013.

Nasta AS

Lars Næss (62) er ny styreleder i Nasta AS, etter at Olav Kjell Holtan døde brått i mars i år. Næss forlot nylig stillingen som konserndirektør i Icopal AS. De siste 39 årene har han jobbet i ulike deler av norsk byggenæring.

Åpner på Rudshøgda

BRANSJE: Pon Equipment åpner dørene til sitt nye, store anlegg på Rudshøgda torsdag 28. august. Her kan man treffe service- og produkt-eksperter, salgsrepresentanter fra nytt og brukt, samt underleverandører. Prøvekjøring av maskiner på tomta blir det også.

Det nye anlegget er på 12 000 kvadratmeter, hvorav 3 000 er bygninger med verksted, lager og kontorer. Her er også Pons store og flotte bruksenter, med om lag 550 maskiner innom bare i år.

STORT: Pon åpner nytt anlegg 28. august. Grillen er i gang fra klokka 10.

Flowtite GRP-rør: Et lett valg

A legge ner kan vasa utfordrings, ankan det er et stort eller lite prosjekt, leverer alone eller endi dinarejone, her høyt eller lavt trykk. Ulike produkteneleper og tekniske løsninger er noe av det som følger med Flowtite GRP-rør. Vi mener det er et lett valg.

APB Norway AS • Postboks 2050 • 3202 Sandefjord • Telefon 80 11 36 00 • info@apb-norway.no • www.apb-norway.no
Et selskap i AMERITTT Group

Hva er dine planer for 2014?

- ✓ Du leder selskapet for ledelse og arbeidsledelse
- ✓ Du leder selskapet for ledelse og arbeidsledelse
- ✓ Du leder selskapet for ledelse og arbeidsledelse
- ✓ Du leder selskapet for ledelse og arbeidsledelse

Resultat:
Oppdragsvolumet
2013: 620

Vekst i omsetningen for bygg og anlegg

Omsetningen i bygge- og anleggsvirksomheten økte med 6,3 prosent på ett år.

Omsetningen i bygge- og anleggsvirksomheten var på 52 milliarder kroner i månedene januar-februar 2014. Det utgjør en økning på 6,3 prosent fra tilsvarende periode året før.

Innenfor næringen oppføring av bygninger utgjorde omsetningen 21 milliarder kroner i 1. termin 2014. Det er en økning

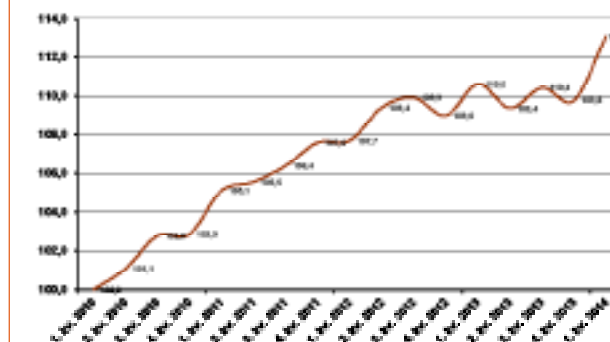
på 5,5 prosent fra samme periode året før.

Størst omsetningsvekst i 1. termin 2014 var det i Sogn og Fjordane, med en økning på 20,5 prosent fra samme periode i 2013. Bedriftene i Telemark hadde derimot størst nedgang i omsetningen, med 5,6 prosent.

KILDE: SSB

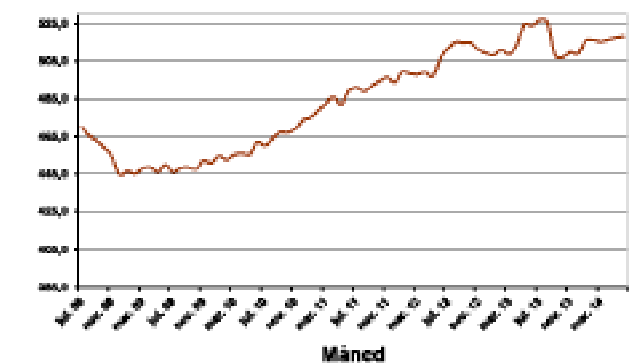
Skogsmaskinindeksen

Har du spørsmål, ta kontakt med MEF v/sjeføkonom Stein Gunnes, stein.gunnes@mef.no, tlf. 22 40 20 25. Kilde: NTNU

Anleggsmaskinindeksen

Indeksen omfatter kostnader vedrørende avskrivning, renter, reparasjon, vedlikehold og drift inklusiv førerlønn. Kilde: NTNU

NYE Renault Trafic er her.

Kontor og lager på hjul

BIL: Denne høsten blir Renaults populære varebil Trafic fornyet. Nye Trafic er designet for å fungere som et mobilt kontor, ikke minst takket være løsninger og utstyr som holder til mobiltelefon og nettbrett, oppbevaringsplass for bærbar pc og en stor flyttbar utklippstavle.

Renault holder dessuten fram lavt forbruk fra 0,59 l/mil og åpning i lastevæggen for lang last som fortrinn hos Trafic. Den leveres i to lengder og med tre motorer på hhv. 90, 120 og 140 hk. Prisen starter på 279 000 kroner for den billigste versjon med 90 hk. Twin turbo-versjon med 140 hk starter på 304 000.

ESP, hengerfeste, beskyttelse av vareromsgulv, cruisecontrol, klimaanlegg med tilleggsvarmer samt DAB-radio er noe av standardutstyret på den nordiske versjonen av nye Renault Trafic.

Ny planlaser

VERKTØY: Spectra LL 300 er en robust og driftssikker planlaser for røft og kontinuerlig bruk på alle bygge- og anleggsplasser. Den har innebygget høydeavviksvarsler og stopper om noen/noe støter mot den.

– Dette er for å unngå feilmålinger,

spesielt bra på store anleggsområder, sier importør Norgeodesi.

Med en ekstra fjernkontroll kan man også legge inn et manuelt fall om nødvendig.

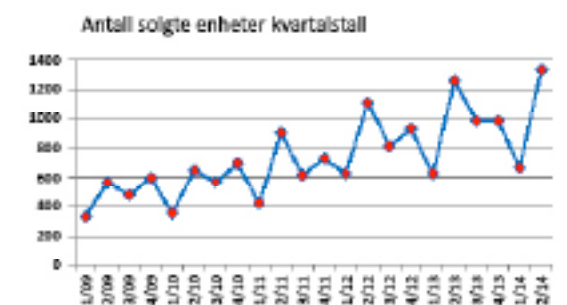
Laseren leveres med håndmottakeren Spectra HL 450, som blant annet har millimeteravlesning. Laseren leveres i en kompakt koffert eller i Spectras spesielle «gun case», med stativ og stang i en og samme koffert for enklere lagring og transport.

2002 solgte maskiner

BRANSJE: Salgstallene for anleggs-maskiner er et godt barometer for tilstanden i bransjen. Og det barometeret viser bare «godvær». Første halvår ble det solgt 2002 anleggs-maskiner i Norge. Det er en solid økning fra 1888 samme periode i fjor.

– Det er fremdeles god fart i markedet. Den forventede nedgangen har uteblitt. Det forventes at året totalt ender som 2013. Det melder Maskingrossistenes Forening, som samler salgstall fra de største importørene.

Din grossist på Vann og Avløp

Ahlsell Norge AS har 50 avdelinger rundt i Norge og er totalleverandør på VA.

HAVBRUK

VA-PROSJEKT

VANNKRAFT

GEOPRO

Vi har stor kompetanse innen spesialavdelinger som Havbruk, VA-prosjekt, Vannkraft, Geopro, Verktøy og Elektro. Avdelingene har lang erfaring med produkter og løsninger innen sitt fagområde.

ahlsell.no

ahlsell
gjør det enkelt å være fagmann

Vi treffes på Loen-dagene!

Økende veiforskjeller i Norge

Fylkeskommuner har investert i eget veinett med lånte penger. Det har skapt en gjeldsbombe som kan bremse videre satsing på fylkesveier.

Av Runar F. Daler – rd@mef.no

Det skal gjennomføres store investeringer på riksveinettet den kommende tiårsperioden. Når det gjelder satsingen på fylkesveiene, som utgjør om lag 80 prosent av den samlede lengden på landets riks- og fylkesveinett, er imidlertid situasjonen fremover preget av usikkerhet. Mange fylkeskommuner sliter nemlig med høy gjeld som vil legge betydelige begrensninger på de framtidige samferdselsbudsjettene.

Redusert fylkesveisatsing

Som et resultat av forvaltningsreformen overtok fylkeskommunene i 2010 ansva-

ret for 17 200 kilometer tidligere riksvei. Det samlede fylkesveinettet er i dag på hele 44 200 kilometer. En gjennomgang av fylkenes veisatsing etter reformen, gjennomført av Vista Analyse på oppdrag av NHO, viser at fylkeskommunene har investert kraftig i eget veinett. Investeringene har imidlertid i stor grad vært lånefinansiert, noe som gjør at fylkeskommunene nå vil redusere veisatsingen de kommende årene.

Forfall

– Fylkeskommunene har vært aktive veieiere og forholdt seg til føringene gitt av Stortinget. Nivået på tilførselen av midler til fylkeskommunene har imidlertid ikke vært i tråd med behovene, noe som har gitt utviklingen vi nå ser med voksende gjeld og presset økonomi, sier Trond Johannesen, administrerende direktør i MEF.

– Forfallet på fylkesveinettet er estimert å være 45 til 75 milliarder kroner, og standarden på veiene fører flere steder

til redusert trafikkssikkerhet, fordyrende vedrift og ineffektiv næringstransport. Sistnevnte er blant annet tilfellet for skognæringen, hvor flaskehalser på veinettet påfører en allerede presset næring unødvendig høye transportkostnader, påpeker han.

Stemoderlig behandling

Regjeringen har varslet at den vil foreta en gjennomgang av oppgavene til fylkeskommunene. MEF mener dette vil være en god mulighet til å rette opp tidligere begåtte feil.

– Denne gjennomgangen bør starte med erkennelsen av at fylkesveiene har blitt stemoderlig behandlet av rikspolitikkerne i årene etter gjennomføringen av forvaltningsreformen i 2010. Uavhengig av hvem som skal forvalte dagens fylkesveier i årene som kommer, bør målsettingen være at bevilgningene endelig innrettes etter behovet på veinettet, avslutter Johannesen. ■

www.dieseltank.no

▼ PRO CUT AS Tel 71 22 60 90 E-post: tank@procut.no

INNI: Bra førerplass. Tredjemann i midten har det trangt, men det går på småturer.

Vi liker

- + Tre seter
- + Greit seigdrag i motor
- + Bra lys i lasterom

Vi liker ikke

- Ingen plass til mobiltelefon og småting
- Slapp i akselerasjon
- Ikke så gjerrig på bensinen som vi hadde trodd

LITEN: Ecoboost-motoren med tre sylindre er en seig liten rakker.

Prøvekjørt: Ford Transit Connect 1.0 Eco boost

Tre og trekvart

Den har tre sylindre, 100 hk og kan være opptil 2100 kilo tung. Det funker overraskende bra.

Av Jørn Sørderholm - jos@mef.no

Dette er sparebøssa i Fords varebilsortiment. Den lille Transit-modellen kom i ny versjon i fjor. Her har de blant annet tatt i bruk Fords lille universal-motor Eco boost. En bensindreven, tresylindret liten sak på 1,0 liters slagvolum og 100 hk i denne versjonen.

Jo, vi var skeptiske. Tre sylindre? 100 hk? I en varebil som laster 614 kg (inkludert fører), og som skal kunne trekke 1200 kilo i tillegg til sine egne 2100 kilo totalvekt?

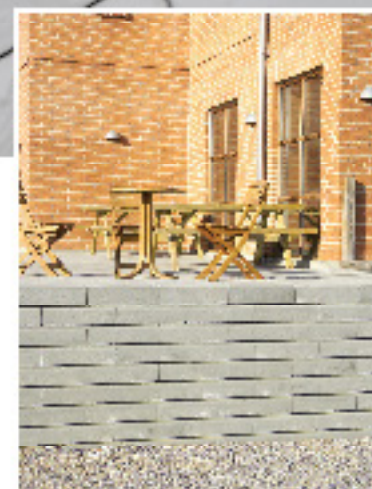
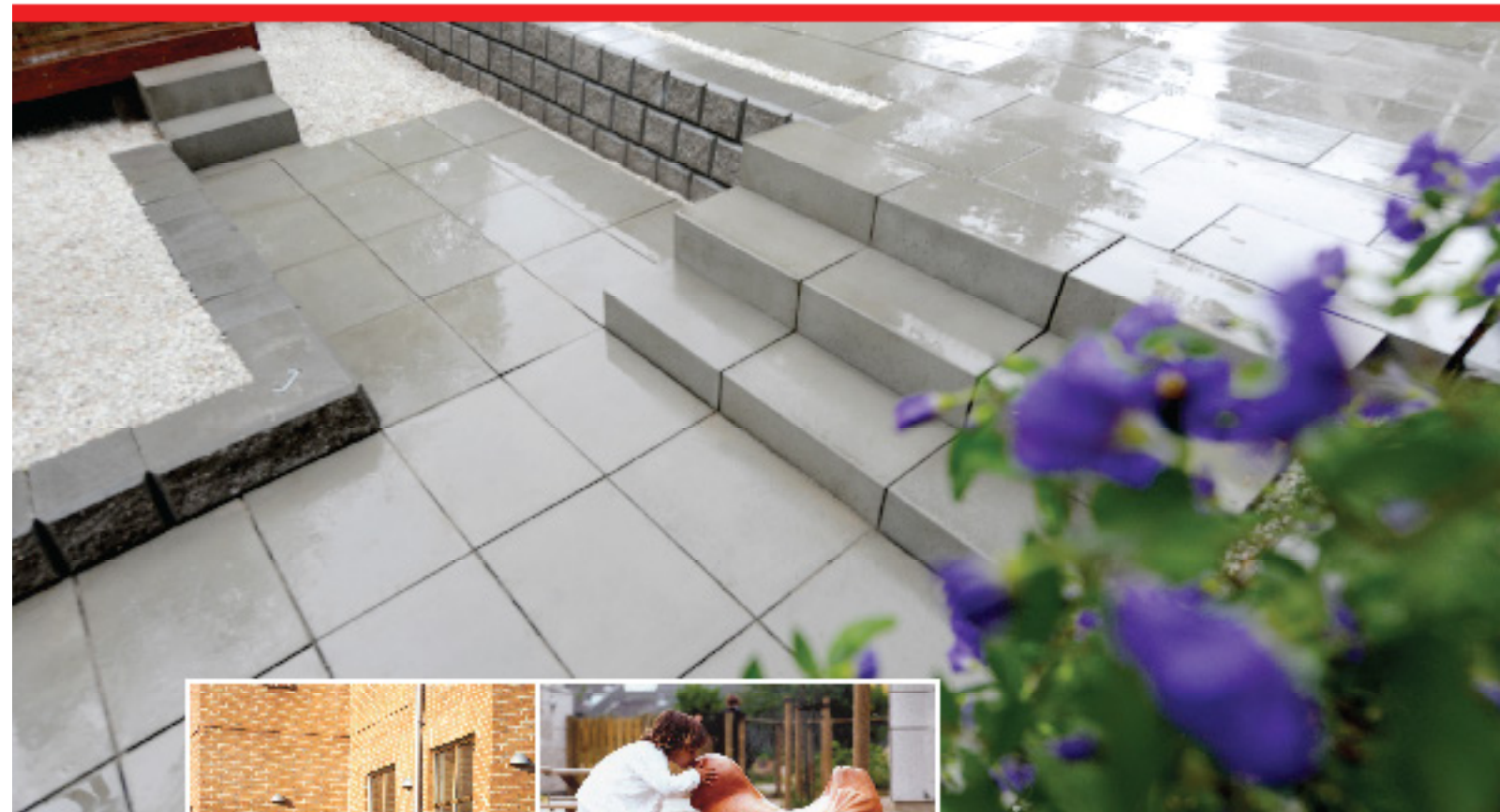
Den skepsisen ble langt på vei avlivet etter et par dager. Den er en seig liten jævel til å trekke, selv langt ned i turtall. Men den må ha mye turtall for å sparke tilstrekkelig fra til å greie en forbikjøring.

Kjøremessig er den helt strøken, sitter godt på veien og byr på god styrerespons og en bra førerplass. To passasjerseater kan være nyttig.

Ford oppgir et forbruk på lave 0,56 pr. mil på blandet kjøring. Vi målte 0,75 l/mil gjennom 62 mil blandet kjøring, med hovedvekt på tom landeveiskjøring. Kjørecomputeren oppga et gjennomsnitt på 0,72 i den perioden.

- når arkitektur, miljø og naturmaterialer forenes
BETONGPRODUKTER

HELLER
STØTTEMUR
BETONGSKULPTURER
SPEILBASSEN

IBF Norge AB
Vognveien 2072 DAL
Tlf.: 99 50 45 55
Fax: 63 95 35 33
post@ibf-norge.no

TRADISJON • INNOVASJON • INSPIRASJON

AGGREGATER FRA IRM GIR SPENNING PÅ ANLEGGSPLASSEN

Bruksområder

- Nacistrøm

Hjelpstrom til:

- Arbeidsllys
- Brakkestrøm
- Lensepumper (pumpeanlegg)
- Verktøy
- mm

Kan levere fra G 20 som gir 20kVA. Til G250 som gir 250kVA. Totalt 8 størrelser.

230/400V i 1-fas og 3-fas.

Leveres på skid, eller monteres på maskinhengere

IRM Norge AS

Tlf: 63 84 62 00
mail@irm-norge.no
www.irm-norge.no

Forhandlere:

Hordaland / Sogn og Fjordane: Åsne Møll, Industri AS - 55 19 02 45
Rogaland: Årsrud Kon og Hydraulikk AS - 51 62 29 95
Trøndelag: HOB Verktøjsenter AS - 72 45 40 40

Komplisert tunnel åpnet i Trondheim

BEFARING: Knappe to uker før tunnelen åpnet ble interesserte parter invitert til en befaring gjennom tunnelen.

DIGPILOT

Verdens mest brukervennlige maskinstyring har nå blitt enda bedre!

- DigPilot GNSS har vært i drift i ett år
- DigPilot Office – overføring av filer, dokumentasjon, programvaroppdatering, sikkerhetskopier – sømløst integrert med maskinstyringen over internett
- Ny og svært følsom lasersensor
- Oppdater selv programvaren – spekket med forbedringer og ny funksjonalitet!
- Utleie av radiobasestasjoner, styrt og overvåket over internett. Mulighet for NTRIP.

God kvalitet til en gunstig pris!

Theis TPL2N
Totalislaser med autostope,
fjernkontroll og klikkarsikte

DigPilot GNSS Rover

Service - Salg - Utleie

Drop-in service

Fra klokka 07.00 til 09.00 utfører vi kontroll og justering av instrumentene dine mens du venter.

Gundersen & Løken AS

Postboks 53 Lindeberg
Besøksadresse: Jerikoveien 26
info@gl-instrumenter.no

1007 OSLO
22 81 39 90
www.gl-instrumenter.no

Et svært utfordrende veiprosjekt var endelig i havn da Strindheimtunnelen ble åpnet 24. juni i år av statsminister Erna Solberg og samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen.

Av: Runar F. Daler – rd@mef.no

Tunneler ser relativt like ut når man kjører gjennom dem, men det kan være store forskjeller når det gjelder byggemetode. Strindheimstunnelen skiller seg ut som spesielt utfordrende blant annet fordi deler av den går gjennom kvikkleire og under verneverdig bebyggelse, og store deler av sprengningsarbeidene foregikk under tynn fjelloverdekning.

Tunnelen er 2,5 kilometer lang og har to løp, hvert med to felter. Antatt trafikkmengde er mellom 20 000 og 25 000 kjøretøy i døgnet (ÅDT), og fartsgrensen er satt til 80 km/t. Tunnelen, som er en del av hovedinnfartsåren fra nord inn til Trondheim sentrum, inngår i det omfattende E6-prosjektet Trondheim-Stjørdal, som totalt har kostet 4,2 milliarder kroner å realisere. Den tok ganske nøyaktig fire år å bygge.

Utfordrende

– Strindheimtunnelen har vært et meget vanskelig prosjekt med store utfordringer og usikkerheter. Vi har håndtert både kvikkleire, tett bebyggelse over tunnelpåkugg og fjelltunnel med svært liten overdekning. Det var også verneverdige hus «i veien» som vi, i samarbeid med byantikvaren, måtte ivareta. I tillegg har det vært en utfordring å håndtere biltrafikken underveis i prosjektet, noe som jo er typisk for et byprosjekt, sier Harald Inge Johnsen i Statens vegvesen, som har vært prosjektleder helt siden mars 2006, mens planarbeidet fremdeles pågikk.

Kvikkleire

Tunnelen består av en fjelltunnel på ca. 2,1 kilometer, pluss en betongtunnel i hver ende, på henholdsvis 100 og 350 meter. De største utfordringene kom i forbindelse med den lengste betongtunnelen, som skulle gå gjennom et område med kvikkleire. Dette var upløyd mark, i flere betydninger, og førte til at ikke bare flere vernede hus måtte flyttes midlertidig, men også at helt nye løsninger ble tatt i bruk.

– Enkelte mente det var viktig å satse på kjent teknologi og løsninger. Men i og med at problemstillingen var ny, ville det vært veldig rart hvis noe vi har gjort før hadde vært den beste løsningen. Jeg har selv holdt på med tunneler i fjell hele livet, men diplomoppgaven

KVIKKLEIREEKSPERT: Byggeleder i Vegvesenet, Anders Beitnes, som har skrevet diplomoppgave om bygging i kvikkleire, forklarte inngående om kvikkleirens utfordringer og den innovative løsningen som ble valgt i prosjektet.

min handlet om bygging i kvikkleire, så nå er ringen på en måte slutta, sier Anders Beitnes, byggeleder i Statens vegvesen.

– Sterke vibrasjoner kan utløse brudd i kvikkleire, (at den flyter ut, red.anm.). Populært sagt kan et kvikkleirebrudd utvikle seg gjennom et kvisthull. Har man en byggegrop i kvikkleire så må den derfor være tett. Videre må den være sterk og den må være stiv, sier han.

Tett stålørspuntvegg

Løsningen på prosjektet ble en banebrytende rørsputtvegg. Totalt 329 stålsputtrør, med 60 cm i diameter, ble drevet ned gjennom kvikkleira og ved hjelp av spesielle slagborekroner boret 1,5 meter ned i fjellet under, før de ble fylt med betong. Spuntrørene ble låst sammen til en tett og meget solid vegg på hver side av byggegropa. Deretter kunne gravearbeidene begynne.

– Man bør imidlertid ikke grave i ubearbeidet kvikkleire. Den bør bearbejdes først til et håndterbart materiale, sier

Beitnes. Løsningen ble kalkstabilisering; leiren ble tilsatt sement og kalk før den ble gravd ut.

Ny æra for Trondheim

Nå er altså den nye tunnelen i Norges tredje største by tatt i bruk, og deler av byens befolkning har fått vesentlig mindre trafikkbelastning i sitt nabolag. Statsminister Erna Solberg fikk æren av å klippe snora og foreta den offisielle åpningen 24. juni i år.

– Gratulerer med dagen alle sammen! I dag åpner vi altså 2,5 kilometer med vei og vi markerer med det at prosjektet E6 parsell Nidelv bru-Grillstad, med alle de ulike tiltakene, er ferdigstilt, og en ny æra i Trondheim kan begynne, sa hun til den fremmøtte forsamlingen. ■

UTFORDRENDE: Strindheimtunnelen har vært et utfordrende prosjekt, ifølge Vegvesenets prosjektleder Harald Inge Johnsen. Her fra befaringen i tunnelen.

912D
Slik du kjenner den i dag...

912DS
Med fjærende framaksel...

facebook
Hydrema i Norge - 912 dumper

HYDREMA
3520 JEVNAKSEN

SALG:
Bjørn M. Eriksen 911 99 692
Helmer Sunnes 405 13 893

SERVICE, VERKSTED OG DELER: 613 14 010

922D
Med 600/60x30,5 dekk

922D 2.55
Vegversjon
Med 20,5x25 dekk

Kjøre- og hviletid på anlegg

Doble sertifikater gir trygge jobber

Medarbeiderne i M3 Anlegg AS kjører anleggs- maskin når kjøretida på lastebilen har gått ut. Det liker både bedriften og gutta.

Av Jørn Wad – anleggsmaskinen@mef.no

FØRTS

FORNØYD: Werner Hansen er godt fornøyd med variasjonen i å veksle mellom lastebil og maskin. (ALLE FOTO: JØRN WAD)

**Bedre oversikt,
mindre papirarbeid**

			
TIMER	VARER	KJØRETØY	ORDRE

			
SKJEMA	SPRENGSTOFF	VERKTØY	RODELISTE

+47 904 03 333 • salg@smartdok.no
www.smartdok.no

Holder til i Innfjorden i Rauma kommune

Størst i Norge på veirekkverk

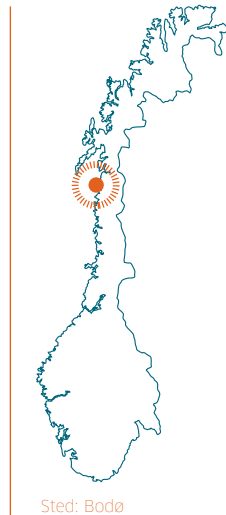
Over 40 års erfaring

HEF-medlem

48 ansatte og en omsetning på over 150 millioner

www.agjerde.no
ARVID GJERDE AS 6315 INNFJORDEN
TLF: 71 22 72 22 E-POST: salg@agjerde.no

ELDST: Werner Hansen er eldste-mann i M3 Anlegg AS. Han drev for seg selv i 40 år før han ble ansatt i Bodø-firmaet.

BODØ: – Det er en bevisst politikk fra vår side at vi ansetter folk som både kan kjøre transport og anleggsmaskiner. Dermed oppnår vi at folk kan utnytte arbeidstiden sin fullt ut, og ikke blir hemmet av kjøre/hviletider. Og det er veldig populært blant de ansatte.

Han ønsker overhode ikke å drive rovdrift på sine ansatte, daglig leder Lasse Nilssen i M3 Anlegg i Bodø. Tvert om kan han vise til sykefravær som vel knappest kan fremvises i bransjen, nemlig helt ned mot to prosent.

– Dette skyldes at folk har det bra, at vi har en god HMS og ikke minst at de ansatte føler at de får utnyttet sitt potensial, sier Nilsen.

Han er tidligere brannmann, og hevder at han ble driftsleder nærmest ved en tilfeldighet.

Vokser raskt

I dag leder han en bedrift med 220 ansatte, som er i sterk vekst. I fjor lå

omsetningen rundt 300 millioner. Selv eier han når dette skrives i juni 35 prosent av aksjene, og mener selv at dette er nok. LT Holding eier 50 prosent, og resten er fordelt på mindre aksjonærer. Nilssens drivkraft for å lede bedriften er å få ting til, ikke utelukkende tjene penger.

– Likevel vil du at folk skal jobbe dobbelt?

– Neida, langt i fra, smiler han.

Han understreker at måten selskapet rekrutterer og praktiserer på, er helt ut lovlig.

– I tillegg er det også en ordning som langt de fleste ansatte setter pris på: Man får variasjon i arbeidsdagen, og vet at man bidrar til å skape sikre arbeidsplasser. For det er nemlig svært viktig

for både meg og de andre eierne i selskapet. Vi skal skape trygghet og fremgang. Dette er en tøff bransje med høy risiko.

Da gjelder det å fokusere på de faktorene som gjør driften tryggere, sier han.

Bakgrunnen for selskapet var en konkurs hos selskapet Nordland Entreprenør, påfølgende overtagelse og et ønske om å drive et solid selskap.

– Jeg hadde bakgrunn fra anleggsbransjen fra den gangen jeg var ung. På det tidspunktet jeg ble bedt om å gjøre en jobb var jeg brannmann, i tillegg til å drive litt innenfor eiendom. Så skulle

«... folk har det bra, at vi har en god HMS og ikke minst at de ansatte føler at de får utnyttet sitt potensial...»

det altså vise seg at dette ble så spennende at jeg har blitt værende. Nå vokser vi også ut over Bodø-regionen, selv om bygge-

virksomheten her er ganske formidabel for tiden. Så jeg ser for meg at veksten kommer til å fortsette, sier Lasse Nilssen.

Henvendelser

Dette går da heller ikke upåaktet hen. Selskapet jobbet kun lokalt fram til 2007. Nå er de involvert i prosjekter lenger unna, deriblant på Østlandet. Nilssen har i den senere tiden fått en rekke henvendelser om samarbeid, både fra inn- og utland.

– Det blir nok lagt merke til at vi driver ganske godt, og vi har også fått et rykte på oss for å levere kvalitet. Det tiltrekker seg andre seriøse samarbeidspartnere. Det er vi glade for. Noen samarbeider vi allerede med, mens andre er til vurdering. Vi har det overhodet ikke travelt med å knytte til oss samarbeidspartnere, men samtidig forsøker vi å møte alle med et åpent sinn, slik at mulighetene ikke blir forkastet uten videre.

Ivareta sikkerheten på arbeidsplassen

Selvbærende kraner
Gniffepunktkraner
Byggegleder
SalgArtikler
Containere

Mobile: 958 99 701
Fax: 51 85 62 91
john@anleggsystemer.no
www.anleggsystemer.no

A AnleggsSystemer

— Hvordan rekrutterer dere nye medarbeidere?

— Som sagt ser vi helst at folk har en bred og solid kompetanse. Samtidig vil jeg understreke at vi er veldig åpne også på dette punktet: Gi meg heller en ungdom som VIL noe, enn en som har alt på det tørre fra dag én, og som kanskje ikke har den helt store innsatsviljen.

— Så hos deg kan man få en sjanse, selv om papirene ikke er på plass?

— Ja, papirene kan vi inngå et samarbeid om, og få på plass over tid. Vi har for eksempel prosjektledere: Unge folk som kom til oss uten å ha noe å vise til, men med et dypfølt ønske om å bidra. Da prøver vi folk, og i de fleste tilfellene viser det seg at dette slår positivt ut både for dem og bedriften. Det er ikke uten videre lett å skaffe seg flinke folk om dagen, så det å lære opp folk internt synes vi er en god ting. Ut fra ren erfaring vil jeg si at det slår mer positivt ut enn de skoleflinke, selv om vi avgjort trenger dem også, slår han fast.

Blant de større

Selv om bedriften nå er å regne blant de større aktørene, kan man ikke akkurat si at administrasjonen har «svellet ut»:

— Nei, vi er ikke mer enn syv i administrasjonen, og fire i stikningsavdelingen. Det sier vel kanskje sitt at vi har en halv stilling til å gjøre regnskapsarbeidet for en omsetning på 300 millioner. Til gjengjeld har vi en økonomisjef som har stålkontroll, så jeg som daglig leder kan fokusere på andre oppgaver, sier han.

Om fremtiden tenker han at anlegg innen samferdsel er en ønsket sektor. Med mange flinke folk og lite gjennomtrekk mener han selskapet vi er godt rustet til å møte utfordringene.

— Vi kunne riktignok trengt noen flere prosjektledere. Men de kommer, det er jeg sikker på.

— Du var inne på at dere som en produksjonsbedrift er veldig fokusert på utgifter. Har dere andre prosjekter på dette enn ansettelsespolicyen?

— Ja, det er bare en liten del av det. Vi har for eksempel en egen mann ansatt for å drive opplæring innen egentransport. Vi har også hatt et prosjekt i gang med fokus på tomgangskjøring inne i byen her i Bodø. Det viste seg at vi ved å være litt mer bevisste på dette området sparte hele 170 000 kroner bare i diesel! Det sier litt om hvor store summer man kan spare inn, bare man har en tilstrekkelig bevisst holdning til det man holder på med, sier han. ■

3

MASKINSTABLES!

RECON WALL®

FOR DE VIRKELIG STORE OPPGAVENE

Når du behøver en støttemur som både skal være estetisk og kraftfull, er ReCon et suverent valg. Blokkene har en unik utforming som gjør kurver og vinkler enkle å legge. Kraftfull, stilig og enkel!

SYSTEMBLOKK

Tlf. 35 05 00 00 – E-post: mail@systemblokk.no – www.systemblokk.no

Velg miljøvennlig med betong og mur, velg Systemblokk!

4

5

3 KOMBI: For den som skal ansettes i M3 Anlegg som enten maskinfører eller lastebilsjåfør, er det ønskelig med førerkompetanse for begge deler.

4 STABILT: Bedriften har veldig liten gjennomtrekk og et sykefravær ned mot to prosent. Det er fantastisk, sier daglig leder Lasse Nilssen. Selv om det kan være mye å holde styr på, gjelder det å ha full oversikt hele tiden. Det er ett av mange suksesskriterier, tror den tidligere brannmannen.

5 HVILETID: Når kjøretida går ut på lastebilen flytter Werner Hansen seg over i gravemaskinen.

TID: Lastebilsjåfør Christoffer Gulbrandsen (20) i Isachsen Entreprenør AS strekker seg for å gjøre en god jobb for anlegget. (ALLE FOTO: JØRN SØDERHOLM)

LANGE DAGER: Skiftordning på anlegget innebærer ofte lengre dager enn kjøretiden strekker til.

FAKTA

Derfor finnes reglene

Kjøre- og hviletidsregler har som formål å redusere risikoen for at det skjer ulykker som følge av at førere av tunge kjøretøy blir søvnige eller sovner bak rattet. Ulykkesrisikoen i den tiende og ellefte kjøretimen, som er ulovlig etter dagens regler, er henholdsvis 80 og 140 prosent høyere enn i den niende (den siste lovlig) kjøretimen. Førere som tar en ulovlig kort døgnhvil (mindre enn 11 timer) har i gjennomsnitt 17 prosent høyere ulykkesrisiko enn førere som tar en lovlig døgnhvil.

(KILDE: TRAFIKKSIKKERHETSHÅNDBOKEN/TRANSPORTØKONOMISK INSTITUTT)

FAKTA

Regelverket i korte trekk

DAGLIG KJØREPERIODE

- Etter maksimalt fire og en halv times kjøring skal du ta 45 minutters pause
- Pausen får ikke benyttes til annet arbeid, du skal hvile

DØGNHVIL

- Hovedregelen er døgnhvil på 11 sammenhengende timer eller minst 3 + 9 timer hvert døgn
- Døgnhvilen kan reduseres til 9 timer maksimalt tre ganger mellom to ukehvil

UKENTLIG KJØREPERIODE

- Total kjøretid per uke er maksimalt 56 timer*
- Kjører du to uker på rad kan total kjøretid ikke overstige 90 timer*

UKEHVIL

- Senest etter seks døgn skal du gjennomføre en ukehvil på minst 45 timer
- Ukehvilen kan reduseres til 24 timer annenhver uke (reduksjonen skal kompenseres med en tilsvarende hvileperiode)

* Forutsatt avtale etter reglene om arbeidstid for sjåfører (KILDE: WWW.VEGVESSEN.NO)

Kjøre- og hvile tid til besvær

Det er hektisk på norske anleggsplasser. Innarbeidingsordninger kan gi lange dager. Unntatt for lastebilsjåførene. De må hvile mens de andre jobber. Det skaper mye ekstra planlegging.

Jørn Søderholm og Runar F. Daler – anleggsmaskinen@mef.no

DRAMMEN: Tippbilsjåfør Christoffer Gulbrandsen (20) i Isachsen Entreprenør AS er klar til å kjøre et lass brukt asfalt til et deponi i Mjøndalen. Returen til anlegget på Holmen i Drammen skal gå via et pukkverk i Hokksund, for å hente et lass med 8-16.

Christoffer kjenner daglig på «striden» mellom kjøre- og hviletid på lastebilen og arbeidstiden på anleggene. Det kan

sette ham opp i mange dilemmaer på anlegget, selv om han ikke akkurat vil kalle det stress.

– Neeei. Du lærer å tilpasse deg. Men man kommer jo opp i situasjoner der det blir stress. For eksempel hvis det er to lass igjen, men jeg har kjøretid til ett – og litt til. Skal jeg parkere etter ett lass, selv om jeg har en time kjøretid igjen? Ellers skal jeg ta begge, og kjøre ti minutter over?

– Hva gjør du da?
– Det kommer jo an på situasjonen. Man vil jo gjøre en god jobb. Spørsmålet er om man skal man gjøre en best mulig jobb for prosjektet, eller «safe» innenfor reglene.

Forskriften om kjøre- og hviletid for veitransport er datert 2. juli 2007, med nummer 877. Den er harmonisert med tilsvarende forskrifter i andre euro-

peiske land gjennom EØS-avtalen. Det er Statens vegvesen og politiet som fører kontroll med kjøre- og hviletidsreglene her til lands. Det finnes en rekke unntak fra reglene, men kjøring til og fra anleggsplasser er ikke blant dem. Det krever mye planlegging av norske entreprenørfirmaer for å få kabalen til å gå opp.

Så hva gjør man på anleggsplassene land og strand rundt, når Christoffer Gulbrandsen og alle hans kolleger ikke har lov til å kjøre mer? Svarene varierer. Som det kommer fram av reportasjen på sidene foran, har Bodø-entreprenøren M3 Anlegg løst problemet ved å ansette folk som kan kjøre både anleggsmaskiner og lastebiler.

Kvalitetssikring viktig

Christoffer Gulbrandsen er ansatt i Isachsen Entreprenør AS, på Solbergelva utenfor Drammen. Rune Isachsen er sjef for den bedriften og resten av Isachsen-gruppen.

– Reglene skaper driftsutfordringer ute på anleggene fordi de andre anleggsarbeiderne ikke jobber etter de samme retningslinjene som lastebilsjåførene, men innretter vi oss selvfølgelig etter regelverket, sier Rune Isachsen.

Han erkjenner at reglene er som de er, og at han og andre entreprenører må forholde seg til den etablerte lovgivningen. Men han liker det ikke.

– Slik situasjonen er her og nå er vi

nødt til forholde oss til den etablerte lovgivningen på området. Så må vi heller som bransje vurdere om vi på lang sikt er tjent med at reglene er som i dag, eller om vi på et tidspunkt skal samle oss og sammen med f. eks. NLF gjøre felles sak mot politikerne for å søke EU om regelunntak. For vår egen del er vi mest opptatt av å sikre at vi til enhver tid selv håndterer regelverket på en mest mulig effektiv og forsvarlig måte. For å bistå oss i dette viktige arbeidet har vi inngått et samarbeid med firmaet Transportkompetanse, som på månedlig basis bl.a. går gjennom kjørelistene våre og ellers kvalitetssikrer at vi håndterer regelverket på en tilfredsstillende måte, sier han.

Formann og anleggsleder på anlegget vi besøker bekrefter at det kan være vanskelig å få arbeidstiden på anlegget til å gå i hop med kjøre- og hviletiden på lastebil. De forteller lastebilgutta hva som trengs av transport, og overlater til sjå

Christoffer Gulbrandsen har instruks fra ledelsen i selskapet om å holde seg innenfor kjøre- og hviletidsreglene. I størst mulig grad.

– At vi skal følge reglene så godt som mulig. Vi prøver å følge takten til anleggs-gutta, som har pauser klokka 11 og 16.

– Det blir vanskelig med lange dager da..?
– Man vil jo gjerne jobbe lange onsdager og torsdager og å ha fri fredagene, som de andre gutta. Ofte går det bra. Det er mye kjøring inne på anlegg, der det ikke går så mye timer på skriveren, sier Gulbrandsen.

Skift

I Hæhre Entreprenør AS – som i mange andre norske entreprenørbedrifter – klør man seg i hodet over kjøre- og hviletidsreglene. Nærmere bestemt over hvordan man skal gjøre det for å få regler, skiftordninger og arbeidstid til å gå i hop. På Hæhres anlegg med skift- eller innarbeidingsordninger går lastebiler ofte på en annen rotasjon enn resten av anlegget.

– Går anlegget en 14-14-rotasjon har vi satt bilene på 7-7-ordning for å holde oss innenfor. Men da må alle anlegg hos oss som er avhengig av lastebiler stå hver søndag for at vi skal overholde kjøre- og hviletid. Sjåførene begynner på jobb onsdag midt på dagen og kjører frem til lørdag kveld, så har de fri frem til mandag morgen. Deretter kjører de til midt på dagen onsdag igjen for så å gå på fri, opplyser Lars Hæhre i Hæhre Entreprenør AS.

LASS: Det er to lass igjen for dagen, men kjøretid til bare ett. Hva gjør man da? Christoffer Gulbrandsen tipper 8-16 på et anlegg like ved Drammen.

SKIFT: På anlegg med 14-14 kjører Hæhres lastebiler 7-7.

I det siste har selskapet møtt utfordringer også med den typen arbeidstidsordning, da det har oppstått tvil om det er lov å ha to søndager fri på en 14-dagersperiode som maskinfører.

– Skulle vi som entreprenør ikke få lov til å innarbeide to søndager vil vi ikke klare å kjøre skiftene med skiftbytte slik vi gjør det i dag. Da må vi vurdere andre ordninger og i verste fall revurdere om

vi skal ha lastebiler i det hele tatt, sier Hæhre.

Det vil i så fall ikke være enkelt, da de fleste av dagens veianlegg krever lastebil i produksjonen. Hæhre mener det er urettferdig at lastebilsjåfører på anlegg ikke skal få mulighet til å arbeide like gunstige arbeidstidsordninger som andre i anleggsbransjen. 7-7-rotasjon på lastebilsjåfører gir også bedriften økte

kostnader til dobbelt så mye reising for lastebilsjåførene som resten av anlegget. Av den grunn leier Hæhre inn lokale sjåfører så langt som mulig, heller enn å sende fast ansatte.

Hæhre er fornøyd med dialogen selskapet har hatt med Norsk Arbeidsmandsforbund i denne saken.

– De har foreløpig gitt oss godkjenning for å arbeide rotasjon med to søndager

fri innenfor en arbeidsperiode, men dog innenfor en kort periode. De har videre sagt at de vil søke å løse denne situasjonen permanent. Vi venter i spenning. Skulle det ikke bli noen permanent løsning på dette må vi vurdere hvordan vi skal løse lastebiltransport i fremtiden. Jeg regner ikke med at vi er den eneste bedriften som har og får utfordringer med dette, sier Lars Hæhre.

Bekrefter

Advokat Skjalg Röhne Halvorsen i Norges Lastebileier-Forbund (NLF) bekrefter at kjøre- og hviletidsreglene utgjør en utfordring.

– Det er ingen tvil om at det kan være en utfordring, i og med at disse bestemmelsene ikke er unntatt anleggskjøring. Men, som jeg pleier å si til våre medlemmer; du må regne med at kjøre- og hviletiden er kommet for å bli. Skal man få gjort noe med dette, må det kjempes politisk, gjerne ved hjelp av MEF eller NLF. Bedriftene der ute må uansett forholde seg til dagens regler. Reglene er kanskje litt firkantede, men det er små muligheter for å gjøre unntak fra disse bestemmelsene lokalt, fastslår han.

Ikke alle ser på kjøre- og hviletidsreglene som problematiske, til tross for at det opereres med ulike innarbeidingsordninger.

– Jeg har ikke registrert at dette er noe problem hos oss. Jeg observerer at våre lastebilsjåfører følger bestemmelsene om kjøre- og hviletid, og har ikke registrert noe kritikk eller krav om at vi bør jobbe for å endre verken disse bestemmelsene eller endre våre egne rutiner. For oss ikke dette en problemstilling langt opp på dagsordenen, sier Bjørnar Olsen, maskinsjef hos Nord-Norges største entreprenør, Leonhard Nilsen & Sønner AS.

– Vi opererer med en rekke ulike arbeidstids- og innarbeidingsordninger, fra Svalbard i nord til Hong Kong i øst. Det er forskjellig fra anlegg til anlegg, så vi har ikke noe entydig bilde på dette. Jeg ser problemstillingen, men har altså ikke registrert at det er noe problem hos oss. Vi klarer å finne praktiske løsninger – selvfølgelig uten å jukse med kjøre- og hviletidsbestemmelsene, sier han. ■

"SNUBLEFRIE" SPERREGJERDER
2,5 x 1,1 mtr - GALVANISERTE
pakkepris (25 stk) å 545,- + mva

KATALOG PÅ
www.limaco.no

LIMACO
tlf 330 50160
post@limaco.no

DEKKESTOTTER
SKRÅSTOTTER type "Push Pull"

BOLTING • NETTSIKRING • FJELLRENSK
SPYLERENSK • RASSIKRING • KRANDRILL

FJELL
Renovering as

464 8 01 01 00
TEL: 381 46 37 00
Mobil: 914 96 583
e-post: post@fjellrensk.no
www.fjellrensk.no

Historien graves fram

Her graves restene av en stor båt fram i Oslo sentrum. Den er sannsynligvis fra 1700-tallet. Et spuntelement kuttet over deler av båten. Da var det bare å ringe arkeologene.

Av Runar F. Daler – rd@mef.no

BJØRVIKA: Det er ikke første gang det har skjedd i dette området av byen, og sikkert ikke siste. I forbindelse med Barcode-utbyggingen ble det funnet rester av totalt 15 seilskuter, som alle ble datert til 1500- eller 1600-tallet, hvorav den største var 17 meter lang. Båten som nylig dukket opp like ved den gamle tollboden i hovedstaden er nok enda større. Bare kjølen er hele 13 meter lang.

Størst

– Denne båten er nok betydelig større enn de som ble funnet ved Barcode. Faktisk er nok dette den største båten som er funnet i Oslo overhodet. Av det som er dokumentert, vel å merke, forteller arkeolog Sven Ahrens ved Norsk Maritimt Museum.

– Vi fikk bare fram 15 meter av båten, i og med at spuntveggen har kuttet av resten. Hvor lang den var opprinnelig er derfor for tidlig å si, men den kan ha vært alt fra drøye 15 til rundt 25 meter, forteller han. Museet har nå ca. 100 deler av båten lagret i vanntanker, slik at de ikke skal tørke og sprekke opp. Alle delene skal dokumenteres, og det skal lages en 3D-modell av båten.

Ekspert på kravellbygging

Da Anleggsmaskinen var på besøk i byggepropa før sommerferien, møtte vi en annen, svært entusiastisk arkeolog fra Norsk Maritimt Museum, sittende på huk

ENTUSIASTISK: Når man har skrevet masteroppgave om tidlig kravellbygging i Skandinavia, av alle ting, så er det ikke rart man er glad for å ta del i denne utgravingen. Arkeolog Marja-Liisa Grue regner nok ikke med å oppleve dette så ofte.

over de gamle båtdelene. Det er nemlig ikke bare størrelsen som er interessant med denne båten. Også byggemetoden er spesiell, noe arkeolog Marja-Liisa Grue er svært opptatt av.

– Dette er den første båten som er funnet i Oslo, som er bygget etter den såkalte kravellmetoden, sier hun.

– Det vil si at bordene ligger inntil hverandre, kant mot kant, istedenfor å over-

HYUNDAI R145LCRD-9A

- når ytelse blir nytelse

Hyundai R145LCRD- 9A

- Nettvekt: 14.500 kg
- Hylte: 560 Hydraulic
- Grøntskjerm: 150 L, 100 cm bred
- Dørrskjerm
- Radio
- Aircondition
- Gunkingspumpe
- Hammerpumpe hydraulisk
- Ryggkamera
- Hi Mass overføring
- Lang rekkevidde 2,5 m
- Smarte lys/skanningsapp
- Lincoln sensorisering
- Plasser skille: 600 L

Vår garanti
- din trygghet!

GARANTI: 4 år/5000 timer + Gunstig finansiering

lappe hverandre, slik det er med klinkmetoden. Jeg skrev faktisk masteroppgave om tidlig kravellbygging i Skandinavia, så dette er kjempespennende, sier hun.

Krittpiper, keramikk og sko

Rune Borvik, også han arkeolog ved Norsk Maritimt Museum, i tillegg til å være feltleder for utgravingen, forteller at det også har blitt funnet en rekke andre gjenstander i gropa, som nok er fra samme periode.

– Dette var jo en havn på 16- og 1700-tallet, med boder og brygger. Etter at funnet ble avdekket har vi tatt vekk lag for lag og funnet mange ulike gjenstander her, som sannsynligvis er fra samme tidsperiode som da båten sank eller ble senket. For eksempel fant vi mange slike krittpiper, som var forbruksvare på den tiden, sier han og viser fram et brukket eksemplar. Deretter trekker han opp både keramikkrester og lærsko fra ulike vannbeholdere museet lagrer på byggeplassen.

– Båten har nok endt opp her på 1700-tallet, men den kan være fra perioden mellom slutten av 1600- og begynnelsen av 1700-tallet, forteller han.

Nærmest rutine

Det er Statens vegvesen som er byggherre for dette veiprojektet i Bjørvika. Hvordan

gikk de fram da dette funnet ble oppdaget?

– Ved gravearbeider i kulturminnelag, skal utførende entreprenør varsle arkeolog, som skal være til stede. I dette tilfellet ble funnet avdekket av vår hovedentreprenør Skanska under spunting, før selve gravearbeidene var igangsatt. Vår byggeleder ble da varslet, som igjen varslet Norsk Maritimt Museum, forteller Eystein Hanssen, kommunikasjonsansvarlig for Bjørvika-prosjektene hos Statens vegvesen.

– Når det gjelder kostnadene i forbindelse med dette, har vi ikke full oversikt over ennå, men Vegvesenet, som er byggherre, tar regningen. Vi er jo vant til dette, og det er nærmest en rutine med slike funn i dette området. Det er arkeologene som styrer. Vi blir enige om et tidsvindu, vanligvis noen få uker, som uansett ikke påvirker driften så mye, i og med at det skjer så mye annet der nede.

Norsk lov

Dette båtfunnet førte til ca. fire ukers utsettelse av prosjektet; tre uker til utgraving og én uke til å hente ut alle båtdelene.

– Ifølge norsk lov må byggherren ta kostnadene ved slike arkeologiske utgravinger, forteller arkeolog Sven Ahrens.

– Alle skipsfunn som er eldre enn 100 år er automatisk vernet, og utbygger må da

søke Riksantikvaren om dispensasjon for å kunne fortsette utbyggingen. I dette tilfellet er det altså Vegvesenet som er byggherre, og dermed de som tar kostnadene. ■

FAKTA

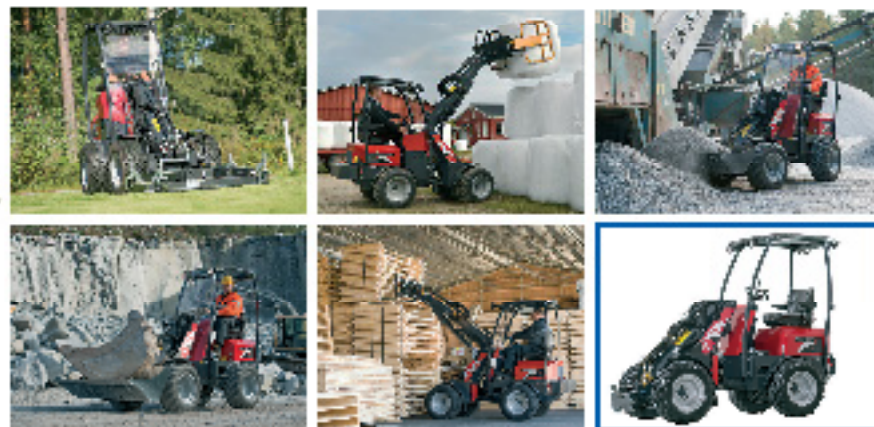
Hva gjør du hvis du finner et arkeologisk kulturminne?

Gjenstander funnet i jorda som er fra før 1537, samiske gjenstander eldre enn 100 år, mynter fra før 1650, eller gjenstander funnet i sjøen og som er eldre enn 100 år, er statens eiendom (etter kulturminneloven § 12 og § 14). Finner eller grunneier har altså ikke eiendomsretten til slike kulturminner. Finner du slike gjenstander på land, ta kontakt med fylkeskommunen der funnet er gjort, slik at de kan registrere funnstedet, og om mulig kartlegge dette. Fylkeskommunen kan også formidle kontakt til nærmeste arkeologiske landsdelsmuseum, som er de som skal ta imot slike gjenstander. Er funnet gjort under vann, skal dette ikke tas opp, men meldes til nærmeste sjøfartsmuseum.

(KILDE: RIKSANTIKVAREN)

UTGÅTT: Tenk at for rundt 400 år siden vandret en person rundt i Oslo med denne lærskoen på foten. Arkeolog og feltleder for utgravingen, Rune Borvik, viser den fram.

Norcar er kraftige kompaktkjører med allsidig bruksområde innen landbruk, bygg, anlegg, industri, parker og grøntanlegg.

- ❑ 6 modeller fra 20 til 45 hk
- ❑ Kubota motorer
- ❑ Ergonomisk med fremragende sikt fra førerselet
- ❑ Sikkerhet i toppklasse
- ❑ Sterk og robust – lett og smidig
- ❑ Kompromissløs midlstyring
- ❑ Pendlings i midlled som kan løses
- ❑ 4wd
- ❑ Teleskoplaster standard på 5 modeller
- ❑ Et stort utvalg av kvalitets redskaper

multimaskin as

Brobekkeveien 113, 0502 Oslo Tlf. 22 65 79 40 Fax 22 72 44 06 www.multimaskin.no post@multimaskin.no

Illustrasjon: Jørn Sæderholm

TOYOTA LAND-CRUISER 3,0-4D

Motorvolum: 2980 ccm

Effekt: 190 hk

Dreiemoment: 420 Nm

Egenvekt: 2 230 kg

Tilhengervekt: 3 000 kg

Vi liker:

- + Plassen
- + Seig
- + Toyota-tryggheten

Vi liker ikke:

- Tørst
- Tung og treig
- Kjedelig

BRAKKA: Toyota Landcruiser er et kjent syn på norske anleggsplasser.

Toyota Landcruiser

Oppdatert entreprenørvogn nummer én

Toyota Landcruiser har kommet i ny versjon. Feitere i fronten, men under skallet er det en god gammel kjenning.

Av Jørn Sæderholm – jos@mef.no

Dette er siste versjon av Toyota Landcruiser. Den kanskje mest populære bilen på formanns- og ledernivå kom i ny versjon like etter årsskiftet. Det er en «midtlivs-oppradering» mer enn en ny bil, med designendringer inn- og utvendig som mest synlige endringer. Hjuloppheng er «justert», og det avanserte elektronisk styrte fjæringssystemet har blitt bedre. Motoren er en tre liter stor gammel kjenning som har blitt oppdatert for å oppfylle utslippskrav i Euro 5 pluss.

Landcruiserens største fordel er i god behold også på denne nyeste: Kombinasjonen av komfort og styrke, kombinert med den anerkjente Toyota-tryggheten. 50 mil på landeveien? Check! Opp/ ned kneika til anleggsplassen? Check! Trekke henger lastet med et to-tre tonn gravemaskin eller utstyr? Check! Det med henger fikk vi ikke prøvd, men vi har kjørt den både langt, bratt og gjørmete. Det eneste strevet var frykten for å grise til teppedørken som manglet gummimatter.

Drøm

Landcruiserens allsidighet er en drøm for den som skal ha en bil som bare funker, og som ikke har behov for oppmerksomhet fra bilinteresserte i trafikken eller ved brakeriggen. Man kan godt få til det også med en Landcruiser: Det er bare å levere bilen til

Arctic Trucks, så blir den både høyere, bredere og fetere. Og mye dyrere.

Dette er uansett ikke en bil man kjøper fordi den er billig. En ting er at bilen – på grønne skilter – koster trekvart million i den best utstyrt versjonen vi prøvde. Den er også drøy i forbruk, motorstørrelsen tatt i betraktning. Med veldig bevisst sparekjøring på landeveien greide vi å tyne den ned i overkant av 0,8. I praktisk daglig kjøring bikker den fort literen på mila med mye småkjøring eller kjøring med henger. Vi bare nevner at V8-eren i Range Rover Sport bruker mindre diesel enn Landcruiseren. På den annen side spiller en desiliter på mila til eller fra antakelig liten rolle for folk som kjøper bil i denne klassen, og det er vel heller ikke den desiliteren som tipper valget mellom Landcruiser og Range Rover.

VI SEES PÅ
DYRSKU'N
12-14. SEPT.

DEN NYE PONSSE BEAR:

**KRAFT, PRODUKTIVITET
OG ARBEIDSGLEDE**

MOVE IT. MAKE IT.

WORK IT. TRANSIT.

HELT NY TRANSIT-FAMILIE

Transit, Transit Custom, Transit Connect, og tilkommer, uten
alternativer Transit Courier. Ford tilbyr en komplett utrustning
for bedriftslivet. Kjøp eller leas med eller uten
fordikræddelse. Allt utstyrt som du ønsker det med
enkle og trygge løsninger.

Les mer på ford.no

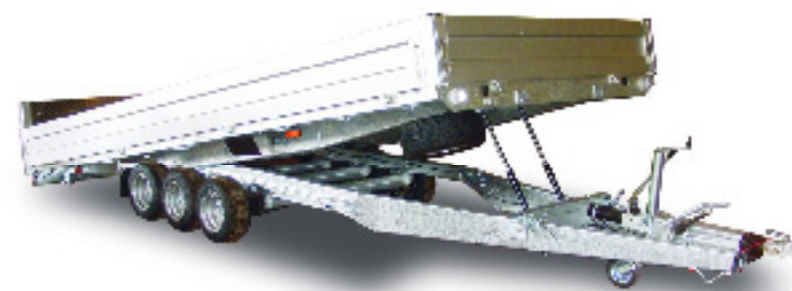
**VESTFOLD
fjellboring**

Spesialister innen
boring og sprengning

Tlf: 33489550
Webadresse: www.vestfold-fjellboring.no
Mail: post@vestfold-fjellboring.no

WIKS

WIKS AS har brakker og tilhengere for alle formål

*Velkommen til vår stand ved MEF's
Anleggstreff i Moss Pukkverk.
30. og 31. august. Se vår hjemmeside,
wks.no for spesifikasjoner og priser
på arbeidsvogner og tilhengere.*

WIKS AS, Elindveien 101, 1615 Fredrikstad.
Telefon: 69 31 61 64, Fax: 69 31 82 95, mobil: 950 71 777

Kroken på døra for viktige grustak

Eidsberg og Trøgstad kommunestyre har vedtatt å begrense uttak fra landets sjette største grusressurs, Monaryggen.

Av: Runar F. Daler – rd@mef.no

ØSTFOLD: Monaryggen ble dannet under siste istid, for ca. 10.000 år siden, da isen formet en enorm grusrygg på grensen mellom Eidsberg og Trøgstad. Kommune-styrevedtaket, som ble fattet 19. juni i år, slår fast at videre uttak av grus i området skal tilpasses et vern av Monaryggens silhuett i landskapet. Vedtaket betyr at enkelte grustak vil måtte legge ned driften helt. I større perspektiv betyr det at grus og sand, som er et høyst nødvendig råstoff i bygge- og anleggsvirksomhet, må hentes fra mer fjerntliggende forekomster. Dette vil igjen gjøre råstoffet dyrere, og ikke minst føre til betydelig økning i utslipp av CO2 og andre miljøgifter, som følge av større transportbelastninger.

Over halvparten må ligge igjen

Grusen i Monaryggen benyttes i dag til det aller meste av det som bygges i Østfold og i deler av Oslo og Akershus, enten det er veier, broer, tunneler, skoler, boliger eller kontorer. Ifølge Norges geologiske undersøkelse (NGU), en etat under Nærings- og Fiskeridepartementet, har det sentrale østlandsområdet de neste 50 år behov for 900 millioner tonn sand, grus og pukk som byggeråstoff til en rekke nødvendige samfunnsoppgaver.

Kommunedelplanen for Slitu-Momarken, som har blitt utarbeidet i samarbeid mellom Eidsberg og Trøgstad kommune, begrenser kraftig den mengden grus som kan tas ut fra forekomsten. Vedtaket, som i hovedsak bl.a. baserer seg på vern av kulturminner og grunnvann, samt sikring av friluftsliv og et historisk område, sier at selve Mona-silhuetten, med et toppunkt

forts

på 205 meter over havet, skal bevares. NGU beregnet i 2003 at gjenstående nyttbart volum i Monaryggen var ca. 35 millioner kubikkmeter masser. Etter det nye vedtaket kan mindre enn halvparten av dette nå tas ut.

Kroken på døra

– Bestefaren til kona begynte med dette på slutten av 1800-tallet, så det har vært kontinuerlig grustaksdrift her i 120 år, sier Jon Revhaug, en av de berørte grunneierne i området.

– Dette vedtaket betyr for oss at vi må stenge hele grustaket. I og med at grus er en ikkefornybar ressurs, gjelder det å bruke den fornuftig. Det har vi da også gjort, men det ser ut til at vi blir straffet for det nå, i og med at det fortsatt er så mye grus igjen her. Dette er kroken på døra for oss, sier han oppgitt. Revhaug og kona Aud Svoor Revhaug ble på toppen av det hele politianmeldt for ikke å ha tatt hensyn til fornminner – nærmere bestemt gravhauger i området – noe han stiller seg helt uforstående til.

– Vi har tatt ut toppmasse her, slik det har vært gjort i alle år, i henhold til det offentlige reguleringskartet, som viser at området er avsatt til grustaksdrift. Jeg kan garantere at vi har holdt oss unna gravhaugene i henhold til gjeldende regler, sier han.

Holder ikke mål

Det er en rekke lokalpolitiske argumenter for at uttaket av Monaryggen nå begrenses, men ingen av dem holder mål, mener Bård Kirkeby Brødremoen, en annen berørt grunneier.

– Det vises blant annet til en klimarapport fra 1993, om at det på enkelte vinterdager kan bli kaldere i Mysen dersom noe av Monaryggens silhuett fjernes. Men den rapporten ble skrevet lenge før E18-utbyggingen, da åsryggen ble delt på to steder. Det blåser jo som mellom to høyblokker der nå. Et annet argument var at de ville beholde Monaryggen som tursti – den ble sågar sammenlignet med Besseggen. I tillegg var det snakk om at det ville bli ørkenlandskap i området dersom uttaket fikk fortsette, noe alle som bor her vet at ikke er tilfelle. Her er det mer enn nok nedbør til at det gror fint over alt, sier Brødremoen hoderystende.

– Det er sterke krefter som står bak dette vedtaket. Vi har vært på flere gruppemøter med alle politiske partier de to siste årene, og vært svært aktive med å få fram våre synspunkter og det vi mener er faktafeil og ensidig saksbehandling, men det har ikke ført fram, sier han.

IMOT VEDTAKET: Per Brynildsen i Asfalt Remix, grunneier Bård Kirkeby Brødremoen, grunneier Jon Revhaug og MEFs Espen Alvstad.

Forgjeves investering

Grustaket til Aud Svoor Revhaug og Jon Revhaug drives i dag av Asfalt Remix, et firma som driver med fresing av asfalt og betong i hele landet. På grustaket produserer de elvestein, rullestein, og forskjellige sandprodukter til hele Østlandet. Bedriften overtok driftten av grustaket i 2009 og har gjort investeringer som nå ser ut til å være helt forgjeves.

– Vi har hatt et ønske om å være en nisjebedrift; ikke å tømme grustaket. Vi skulle ta ut og selge relativt lite grus, men til en god pris. Vi sorterer ut massene og selger ulike produkter, i tillegg til at vi kjøper råstoffer fra andre grustak, forteller daglig leder Per Brynildsen.

– Vi har en 10-årsavtale med grunneier, med opsjon på nye 10 år. Vi har jo investert med bakgrunn i det og forholdt

oss til det. Så skjer dette nærmest over natta, sier han oppgitt.

NIMBY

Distriktssjef Espen Alvstad i Maskinentreprenørenes Forbund (MEF) mener denne saken er et klassisk eksempel på begrepet «not in my backyard». Folk flest ønsker ikke støvende og støvete grustak i nabolaget sitt, men er samtidig klar over

at grustak er noe vi alle er avhengige av.

– Dette er bare ett av flere eksempler på nettopp det. Huken pukkverk i Oslo er et annet. Både råstoffuttak og massedeposering er noe vi trenger for å kunne bygge infrastruktur her i landet, men ingen vil ha det i nærheten av seg. Og det er kjernen i problemet, sier han.

– Dette har i bunn og grunn med generell masselogistikk i Norge å gjøre.

Det nytter ikke å stenge alle grustak og pukkverk, og gjøre det forbudt å deponere masser. På den måten vil det jo bare blir dyrere og dyrere å bygge infrastruktur i Norge. Det er klart at alle heller vil ha turstier enn pukkverk i nabolaget, men vi er avhengige av både råstoff og massedeposier for å kunne bygge ut landet vårt, slår han fast.

95 prosent fornøyde

Ordføreren i Eidsberg kommune, Erik Unaas (H), har forståelse for grunneiernes synspunkter.

– Dette har vært en krevende prosess som har pågått over flere år, og er et forlik mellom mange parter; Eidsberg og Trøgstad kommune, fylkesmannen, fylkeskonservator, Riksantikvaren og Direktoratet for materialforvaltning. Grus er en viktig samfunnsressurs, ingen tvil om det. Men Monaryggen er et viktig landemerke, som synes fra store deler av Østfold. Den har vært der helt siden siste istid, og jeg synes den skal få lov til å ligge. Det kan for øvrig fortsatt tas ut grus fra området i mange år framover. I planen som er vedtatt er det faktisk åpnet for å ta ut mer grus enn det lå an til for ett år siden, sier han.

– Det er klart at noen få grunneiere kommer uheldig ut fordi de ligger der de ligger, men de aller fleste – jeg vil tippe 95 prosent – er fornøyd med dette vedtaket. Jeg har forståelse for mindretallets synspunkter, men totalt sett er vedtaket riktig. Faglige rapporter viser at det ville blitt flere grader kaldere i området, og mange ville få mye sand og støv i hagene sine. Det som ble fjernet av Monaryggen i forbindelse med E18-utbyggingen, kan ikke sammenlignes helt, ettersom det har en annen vinkel og ikke går så dypt. Når det er sagt, ville jeg aldri stemt for den løsningen for E18 dersom det hadde blitt behandlet i min tid. Uansett er det ingen grunn til å rasere resten av Monaryggen nå, slår han fast.

– Et annet aspekt er at mens man tidligere brukte mer ren grus, knuses det i dag mye stein, som kan benyttes i stedet. Når det er snakk om begrenset ressurs – som det jo er her – så er det også fornuftig å overlate noe til kommende generasjoner. Kanskje må vi finne oss i å betale litt mer for grusen, og kanskje også transportere den litt lengre, sier han.

– Denne planen er for øvrig reversibel, og kan tas opp igjen senere. Det er dessuten alltid mulighet for å anke til sivilrettslig domstol eller sivilombudsmann, men jeg har liten tro på at det vil føre fram. ■

Uknuselig frontrute

Med nanobelagt termoplast har et svensk selskap laget uknuselige vinduer til anleggsmaskiner. Hammerglass skjerner maskinføreren mot stein og solstråling.

Av Jørn Söderholm – jos@mef.no

FØRSLOV, SVERIGE: «Aldri mer en knust rute!» Dette er rettesnora for det svenske selskapet Hammerglass AB. Firmaet produserer uknuselige vinduer, blant annet til anleggsmaskiner. Produktet er nanobelagt polykarbonatvinduer («termoplast») med nesten samme egenskaper som glass, bortsett fra én ting: Det går aldri i stykker, i følge produsenten selv. De veier halvparten så mye som glass, men skal være 300 ganger sterkere.

– Vanlig glass hører ikke hjemme i en arbeidsmaskin. Det spiller ingen rolle om de er herdet eller laminert. Går en rute i stykker så er maskinen ubrukelig til en ny rute sitter på plass. Det koster tid og penger og forårsaker mye irritasjon. Dessuten er det nesten umulig å bli kvitt alle glassbiter som spres i kabinen. De ristes frem etterhvert som maskinen er i bruk, minner Anders Bergsten om. Han er eksportansvarlig for kjøretøy i Hammerglass AB.

Bygg

Produktet Hammerglass kommer egentlig fra byggeindustrien. På midten av 90-tallet eksperimenterte selskapet med forskjellige overflatebehandlinger for å finne en behandling som gjorde at rutene kunne brukes i isoler-vinduer. Normalt kan man ikke bruke polykarbonat i slike vinduer. Fuktighetsmolekyler går rett igjennom plasten og danner kondens inne i kassetten. Dette ble løst i 1995, og selskapet produserer uknuselige termopanruter til vindusprodusenter i Norden, Europa og verden for øvrig.

I 2009 begynte selskapet å selge vinduer spesiallaget for anleggsmaskiner.

– En ting er at vinduer er dyre i seg selv. Det blir ekstra dyrt fordi maskinen ikke kan brukes, og de knuser ofte når det er som minst beleilig. Det har dessuten skjedd noen stygge ulykker med sprengstoff, der føreren har blitt alvorlig skadet av knust glass fra vinduer i maskinen, sier teknisk sjef Peter Andersson i Hammerglass.

UKNUSELIG: Svenske Hammerglass lager uknuselige vinduer til gravere...

...og hjullastere.

Lovkrav

Det svenske Arbeidsmiljøverket kom med en ny lov 2010. Her kreves det at maskinfører skal sitte sikkert hvis det er risiko for at sprengningsuhell eller at store steiner skal treffe maskinen. Men hva det skulle bety i praksis var ikke så lett å finne ut.

– Når vi begynte å forske i dette så viste det seg at det ikke finnes bransjestandarder for hvordan man skal teste og sertifisere glass til arbeidsmaskiner. I svært tøft miljø har det blitt montert panserglass, men det er både dyrt, tungt og det går i stykker når det treffes av en stein. Bransjen hadde blitt tatt på sengen av det nye lovverket, da det ikke ble henvist til hvilke løsninger som oppfylte kravene, sier Andersson.

– I løpet av 2010 og 2011 gikk vi sammen med den svenske maskinbransjen og Arbeidsmiljøverket om å lage et forslag til hvordan slike tester burde gjennomføres, forteller Anders Bergsten.

Man fant fire prøvemethoder som hver for seg skulle prøve rutenes motstandskraft mot forskjellige krefter:

- Riper (f.eks. fra vinduspussere)
- Skarpe steiner i høy hastighet
- Eksplosjoner fra udetonert sprengstoff
- Store, tunge steiner i høy hastighet

Man ble også enige om behovet for en felles merking av de ruter som klarer alle

fire tester. Ut fra de engelske betegnelsene av prøvemethodene (R43, Axe, Blaste, Stone) kom benevnelsen RABS.

– Sammen med Svensk Forskningsinstitut SP testet vi våre ruter i forskjellige tykkelser, for å finne en rute som kan motstå alt dette. Det viste seg at den tøffeste testen var eksplosjon, sier Bergsten.

Eksplosiver

Hva skjer hvis en maskin graver frem udetonerte eksplosiver som – i verste fall – eksploderer i skuffen? Det har blitt testet med tre kilo TNT som går av på tre meters avstand.

– Her behøvdtes en kraftig stållamme for å holde våre 12 mm ruter på plass i vakuuemet fra eksplosjonen. Vi har tatt frem rammer til markedets vanligste maskintyper, og det kommer nye modeller kontinuerlig, sier Bergsten.

Hammerglass opplyser at den nye «RABS-klassen» har blitt populær i mange land. Men det er likevel Hammerglass' vanlige 6 og 8 mm vinduer som går mest.

– Vi har tatt frem flere hundre tegninger på forskjellige ruter til gravemaskiner og hjullastere, og skriver avtale med maskinimportørene i de land vi arbeider i. Vi sender avgårde lagerførte ruter senest dagen etter bestilling. I Norge har flere av

KNUST: Dette er både dyrt og farlig.

importørene valgt å ha et lager av de vanligste rutene, sier teknisk sjef Peter Andersson.

– Hvordan står seg Hammerglass mot riper og grus?

– Normalt går det bra med helt vanlige Hammerglass-ruter. Vi har kunder som har brukt rutene i flere år uten at det er noe problem. Men arbeider man med steinknusing for eksempel, så blir det jo kraftig slitasje på vanlig glass også. Vi har en spesiell offer-film som føreren selv kan bytte når den blir for slitt. Alt lim sitter fast på filmen, så når man har tatt bort filmen så er det bare så sprute på en såpeblanding på ruten og legge på en ny film med spesielle skraper. Hele operasjonen går på 10-20 minutter, sier Andersson.

– Hvordan er det med varme fra

solstråling?

– Som vanlig glass, bortsett fra at de stenger ute 99,96% av UV-strålingen. Denne funksjonen ligger i overflatebelegget. Men vi har også en modell som heter IR (InfraRed), som blokkerer halvparten av solvarmen. Infrarøde absorberer i polykarbonatblandingen er forbløffende effektivt. Når vi viser dette med hjelp av en IR-lampe er varmegjennomgangen som natt og dag i forhold til vanlige vinduer. Vi har sett en stor økning av salget av disse rutene, sier Anders Bergsten. ■

SJEFER: Eksportsjef Anders Bergsten (t.v.) og teknisk sjef Peter Andersson.

Norske krav

Det norske Arbeidstilsynet viser til en rekke bestemmelser i lover og forskrifter når det gjelder å beskytte maskinførere mot farer utenfra. Felles for dem er at det er funksjonsbaserte krav. Altså krav til hva utstyret skal gjøre. Detaljerte krav til hvordan utstyr skal være konstruert finnes ikke i forskriftene.

– Den som konstruerer utstyret og den som senere skal bruke det kan velge hvilke tekniske løsninger man vil bruke for å oppnå funksjonskravene, sier seniorrådgiver Mona Iren Volent

i Arbeidstilsynets region Midt-Norge. For produsent og selger av maskinen er det primært Maskinforskriften som gjelder. Her sies det blant annet at maskinen skal ha en «hensiktsmessig» førerhytte som skjermer mot alle forutsigbare farer, og at motordrevne maskiner skal ha vern mot fallende gjenstander.

Bruken av maskiner og utstyr, med forpliktelser for arbeidsgiver og arbeidstaker, har en viktig forankring i paragrafene 4-1 og 4-4, som krever at det fysiske arbeidsmiljøet skal være

forsvarlig å bruke, og at maskiner og utstyr skal verne arbeidstaker mot skader. Mer detaljerte krav finnes i forskrift om utførelse av arbeid og bruk av arbeidsutstyr:

- Kapittel 10: Krav til arbeidsutstyr
- Kapittel 19: Arbeid med mobilt utstyr
- Kapittel 27: Bergarbeid

I tillegg setter arbeidsplassforskriftens kapittel 6 regler for sikring av farlige arbeidsplasser og områder som arbeidsgiver må i vareta under operasjoner der det er fare for steinras o.l.

BEKA-MAX
SENTRALSMØRING

DYRSKU'N
STAND A202

JUBILEUMSVARE INKLUDERT, VEIL PRIS 1000,- TIL 2500,-

ELBA AS
Fabrikkgata 114 3320 VESTFOSSEN

Tlf. 32 25 20 30, SE WWW.ELBA.NO
FOR VAREUTVALG OG BETINGELSER.

Snart jobber vi alle i skyen

Fremtiden er fleksibel

Nå kan du ta bedriften din til et nytt nivå når det gjelder effektivitet. Med Telenor Office 365 får du enkel tilgang til dokumenter, mailer og kalender uansett hvor du er. Du og dine kollegaer kan jobbe i samme dokument, mens dere snakker sammen via PC, nettbrett eller mobil – akkurat som om dere satt i samme rom. Telenor Office 365 er et komplett arbeidsverktøy som veldig enkelt kan tas i bruk både av små og store virksomheter. Det er ingen grunn til å utsette effektivitet.

Husk å sjekke dine medlemsfordeler gjennom ditt forbund!

Ring 800 35 925, besøk en Telenor-forhandler eller se telenor.no/bedrift

Jobb smartere.
Bedre opplevelser.

SNART MÅ DU BYTTE IGJEN.
DET BEHØVER IKKE GÅ UT OVER LIKVIDITETEN.

For å sikre at du får den beste service og support, er det viktig at du oppdaterer din informasjon. Dette inkluderer navn, adresse, telefonnummer og e-postadresse. Du kan gjøre dette på vår hjemmeside eller ved å kontakte oss direkte. Vi vil takke deg for din samarbeidsholdning og se fram til å kunne hjelpe deg videre.

Vi er glad for at du har valgt oss som leverandør, og vi vil gjøre vårt beste for å sikre at du får den beste service og support. Vi vil også være glade for å høre fra deg om du har noen kommentarer eller forslag til forbedringer.

Vi vil gjerne høre fra deg om du har noen kommentarer eller forslag til forbedringer. Du kan gjøre dette på vår hjemmeside eller ved å kontakte oss direkte. Vi vil takke deg for din samarbeidsholdning og se fram til å kunne hjelpe deg videre.

FORNØYD GJENG: (f.v.) Reidar Brennmoen (eier i Trangvik Maskin), Kim Jørgen Moe (selger i Nasta), Arne Gjeltten (eier i Trangvik Maskin), og maskinførerne i Trangvik Maskin, John Jarle Sæter og Jon Axel Wardenær. (ALLE FOTO: RUNAR F. DALER)

MEFA 2014

Overrasket med champagne og ny maskin

De ansatte i Trangvik Maskin fikk seg en hyggelig overraskelse da de ankom Granåsen på første dag av anleggsmessen MEFA 2014.

Av: Runar F. Daler – rd@mef.no

TRONDHEIM: På Nastas stand ble de nemlig møtt med både ballonger og champagne, og ikke minst, en splitter ny 15-tonns Hitachi-graver av typen ZX135US-5 – med firmalogoen klistret på bommen.

Bedriftseierne Reidar Brennmoen og Arne Gjeltten hadde på forhånd avtalt med Nasta, ved selger Kim Jørgen Moe og markedsansvarlig Jannike Vestrum Hansen, hvordan den hyggelige overraskelsen skulle arrangeres.

Moro

– Det var vått, men moro! Gutta visste ingenting, selv om enkelte av dem kanskje hadde en aldri så liten mistanke, sier Arne Gjeltten.

– Vi stilte opp med champagne i

oransje champagneglass, ballonger og t-skjorter. Det var et artig påfunn av eierne, som ble tatt svært godt imot av gutta i firmaet. Det er for øvrig ikke første gang de har overrasket de ansatte på den måten. De gjorde omtrent det samme ved forrige Vei og Anlegg-messe, da de kjøpte inn en ny hjullaster, sier Kim Jørgen Moe.

– Vi har hatt et bra samarbeid med Trangvik Maskin i mange år. De kjøpte blant annet den første jernbanemaskinen vi leverte i Norge. Det var en ZX85US-3, med jernbaneunderstell.

Maskinføreren som skal kjøre den nye maskinen, John Jarle Sæter, var naturlig nok fornøyd med overraskelsen.

– Det har vært snakk om å bytte inn den godt brukte maskinen jeg har kjørt en

stund, så jeg hadde jo håp om at det skulle bli en ny snart. Vi var blant annet på et Nasta-arrangement i Stjørdal like før jul i fjor og kikket på maskiner, sier Sæter.

– Dette er den samme størrelsen som den jeg kjører nå, en ZX130, 2006-modell. Den største forskjellen er vel at denne har kort hekk, noe som passer bra for oss, som har mange oppdrag på trange anleggsplasser. Ellers er det jo en stadig utvikling på disse maskinene, og denne har bedre kjørekomfort og gir bedre sittestilling enn den jeg er vant til. Jeg gleder meg til å ta den i bruk!

– Den eneste ulempen med at den er splitter ny, er at den jo er helt uten riper, så da må jeg jo være så forsiktig med den, sier han med et smil. ■

Rekordbesøk på MEFA 2014

Suksess for trøndersk anleggsfest

Til tross for svært ustabilt og til tider vått og kaldt vær, ble MEFA 2014 en gedigen suksess.

TRONDHEIM: Forrige MEFA-messe i Trondheim, i 2011, trakk 6300 besøkende, noe som var ny besøksrekord den gangen. Årets messe, som var den åttende MEFA-utstillingen i Trondheim, og den sjette i Granåsen, slo den forrige rekorden med glans. Allerede på lørdag hadde nesten 7000 mennesker trosset det trønderske været og tatt turen opp til utstillingsområdet i Granåsen. Og når portene stengte søndag ettermiddag var totalbesøket kommet opp i 8100.

Som vanlig var det MEFs avdelinger i Nord- og Sør-Trøndelag som arrangerte messen i Trondheim. Det omfangsrike messeområdet var fullbooket, og 99 utstillere viste fram maskiner og utstyr i alle kategorier, klasser og typer. Skianlegget i Granåsen gjennomgår for tiden noe ombygging, og det var grunnen til at det var litt færre utstillere enn forrige gang.

Sosialt

I tillegg til maskiner og utstyr, var det sosiale som vanlig viet stor oppmerksomhet. På festmiddagen lørdag kveld på Clarion Hotel & Congress Trondheim var det D.D.E. og Ronny Grannes som sto for underholdningen, mens Bjarne Brøndbo var toastmaster. Hele 654 festglade mennesker fylte den store kongressalen og koste seg med treretters middag og sosialt samvær.

– Det ble et vellykket arrangement, til tross for at været ikke spilte helt på lag med oss. Heldigvis lysnet det opp på søndag, og da kom det også en rekke barnefamilier på besøk. Alt i alt ble det nok en fin helg for alle besøkende, sier MEFs regionsjef og messegeneral Øyvind Bergset, som gjerne vil fremheve utstillingskomiteen, ved Kjersti Strand Gladso (leder), Kjell Håvard Gløkken, Magnus Øien Paulsen og Håvard Stubsjøen, for strålende innsats.

Vi gleder oss allerede til MEFA 2017! ■

IDYLL: MEFA 2014 ble arrangert i flotte omgivelser i Granåsen i Trondheim.

2

3

4

2 GJENGEN

Hele gjengen bak arrangementet: (f.v.) Lars Egil Vaarum, Olav Asklund, Espen Wicken, Kjell Håvard Gløkken, Øyvind Bergset, Håvard Stubsjøen, Magnus Øien Paulsen, Unni Sørgård, Erik Waldum, Kjersti Strand Gladso. Bildet er fra festmiddagen lørdag kveld.

3 ALLE ALDRE

Messa appellerte til både liten og stor.

4 RAI-RAI

Mange satte pris på underholdningsinnslagene under festmiddagen. D.D.E. lagde stor stemning.

BLIDE KARER: Bjørn Arne Gustavsen (salgssjef) og John Olav Vanvik (salgsansvarlig for Møre, Trøndelag og Nord-Norge) i Normann Olsen Maskin AS.

MEFA 2014

Mecalac og Mustang

Normann Olsen Maskin stilte ut flere spennende maskiner på sin stand.

– Franskproduserte Mecalac er jo litt i vinden for tiden, sier salgssjef Bjørn Arne Gustavsen.
– Først og fremst fordi ingen andre har den typen maskin; altså en kombinert gravemaskin og kompaktlaster. Vi tilbyr en serie på 6, 8 og 10 tonn. De gjør 10

km/t på beltene. De har dessuten et unikt bomsystem som gjør at den både er sterk, kompakt og har lang rekkevidde.
Serien kom vel for fire-fem år siden, men vi har hatt en nylansering i Norge i år, og hittil i år har vi levert fem stykker, sier han.

– Ingen kan konkurrere med disse maskinene når det gjelder kombinasjonen av hastighet, kapasitet og flerbruksmuligheter. Det er en perfekt maskin for anleggsgartnere og andre entreprenører som ønsker en fleksibel maskin. Den er perfekt til å gjøre en jobb på svært trange plasser, og er mye brukt i bykjerner i Europa. I åttetonnsklassen i Frankrike er Mecalac større enn både CAT og Volvo.
Nytt er det også at Normann Maskin har overtatt agenturet for Mustang etter Beck Maskin.
– Vi overtok agenturet offisielt i april i år, og dette er den første maskinen vi har fått.
Vi har ikke annonsert noe særlig ennå, i påvente av at vi får flere maskiner på lager først.
– I tillegg har vi jo agenturet på Fjärås i Norge, en velkjent svensk produsent av brøyteskjær, feiekoster, sandstrøere og mye annet til vintervedlikehold, sier Gustavsen. ■

DUAL POWER: Jan Gunnar Halstvedt i Wacker Neuson prøvekjører en 803 Dual Power.

Dual Power fra Wacker Neuson

Wacker Neuson viste fram en miljøvennlig minigraver på MEFA 2014.
– Maskinen driftes av et hydraulisk aggregat. Den kan selvsagt også kjøres med vanlig dieselmotor, så den har altså begge deler – derav navnet Dual Power, forteller en opplagt Jan Gunnar Halstvedt, produktansvarlig for anleggsmaskiner hos Wacker Neuson.

Maskinen, en Wacker Neuson 803 med tilnavnet Dual Power, veier ca. 1000 kg og vil egne seg ypperlig for innendørs arbeider.
– Maskinen har vi hatt i mange år, så det nye her er rett og slett Dual Power-løsningen. Vi kommer nok etter hvert til å utvide til større modeller også. Jeg tror dette vil løfte salget av denne maskinen, ikke minst til utleiebransjen og dem som driver mye innvendig arbeid, sier Halstvedt.
Wacker Neuson viste også fram en helt

ny hjulgraver på messen.
– Denne hjulgraveren, EW100, erstatter den tidligere 9503. Av utseende er den helt lik, men alt under skallet er byttet ut, sier Halstvedt.
– Den har ny Euro 4-motor, ny elektronikk og nye pumper, for å nevne noe. Den gjør for øvrig 40 km/t; ingen annen hjulmaskin klarer det. Dette er skikkelig stas for oss, og vi har store forventinger til denne. De to første salgene er nesten i boks allerede, sier han fornøyd. ■

SmartROC på plass i Granåsen

SmartROC T40 dominerte Atlas Copcos stand på MEFA 2014.

Den første SmartROC T40 kom i 2011 og erstattet D9C. Nå er det gjort ytterligere noen utbedringer på den.

– Vi har utbedret noen detaljer som ikke har vært helt optimale; noe elektrisk, noe hydraulisk og en helt ny programvare, sier salgsingeniør i Atlas Copco Anlegg og Gruvetechnik AS, Per Anders Eriksen. Han står foran en SmartROC T40, som er solgt til maskinentreprenøren Anton Letnes AS fra Inderøy, like sør for Steinkjer.

– Rigger bruker ca. 50 prosent mindre drivstoff enn det D9C gjorde, noe som selvsagt er en kjempefordel både økonomisk og miljømessig. Dette er mulig på grunn av at den har variable pumper i stedet for faste pumper, i tillegg til varia-

Borerigg (f.v.) Salgsingeniør Per Anders Eriksen og servicetekniker Hallgeir Vean i Atlas Copco Anlegg og Gruvetechnik AS, foran en SmartROC T40.

belt motorturtall. Dette bidrar også til et meget lavt støynivå. Riggeren er for øvrig GPS-styrt, slik at man til enhver tid kan se på en skjerm inne i hytta nøyaktig hvor man skal bore, nøyaktig hvor dypt man borer etc., og alt loggføres. Maskinen har spyleluft på 158 l/sek, som er 20 liter mer luft per sekund enn forgjengeren. Den nye elektronikken bidrar også til at man

får en mer optimal styring av boringen, noe som igjen gjør at forbruket av borstål reduseres, forklarer han.

– Dette er vel den femte riggeren Anton Letnes kjøper av oss, så det tyder jo på at de er fornøyd. Totalt har vi solgt nærmere 50 SmartROC T35/40 siden den kom for snart tre år siden, noe vi er meget tilfreds med. ■

Ny hjullastervekt fra Hella Maskin

– Loadmaster 100 Alpha er svaret på alle våre ønsker, sier daglig leder Jon Hella.

– Maskinstyring er jo i vinden, og vi har et nytt produkt her, en Loadmaster Alpha100, fra den engelske produsenten RDS, som vi har hatt samarbeid med i 10-15 år nå. Den vil erstatte Loadmaster 9000i, og blir godkjent for kjøp og salg i Europa nå i juni. Vi forventer godkjenning i Norge i løpet av august eller september, forteller daglig leder i Hella Maskin, Jon Hella.

– Dette er rett og slett svaret på alle ønsker vi har hatt gjennom årene når det

gjelder å utvikle en kjapp, moderne og lettvekt hjullastervekt. Den er rask, har moderne teknikk, enkel design og enkle symboler. Touchskjerm, enklere meny, andre typer og mer nøyaktige sensorer, samt flere muligheter med tanke på dataoverføring, gjør at den har alle bruksmuligheter og funksjoner vi ønsker oss. Ikke minst er den svært brukervennlig og nærmest selvforklarende. I tillegg kan man koble til ryggekamera, så man slipper å ha så mange forskjellige skjermer i hjullasteren, forteller han.

– Vi har levert ut noen få til kunder for at de skal få testet den ut. Og tilbakemeldingene så langt har vært svært gode. ■

MASKINSTYRING: Daglig leder i Hella Maskin, Jon Hella, viser fram Loadmaster Alpha100.

Uponor IQ – et komplett overvannssystem for hele samfunnet*

Uponor IQ – tilpasset løsningsalternativ
Et et smartt valg uavhengig av størrelsen på overvannprosjekt ditt. Uponor IQ har ferdige løsninger i dimensjoner fra 200 til 2500 mm, hver dimensjon er optimert for sine behov. Alle er lette å installere og har lang sikker levetid.

*Uponor IQ har på verdensbasis mer enn 100 års erfaring med å levere trykkløst og trykkløst overvannsystem til kommuner og næringslivet.

Uponor er en internasjonalt ledende leverandør av systemer for VVS og infrastruktur. Kosmisk høy sikkerhet i mer enn 100 år. Les mer om våre systemer og prosjekter på Uponor.com

Uponor

Easygrader

Med nye EASYGRADER 200 fra Drivex øker du kjøretøyets effektivitet betraktelig så vel sommer som vinter.

Fordeler

- + Dreibart ± 20 grader
- + Kan brukes på de fleste traktorer og enkelt flyttes mellom ulike fabrikkater
- + Kan raskt demonteres for redusert vekt og bedre bakkekling
- + Ulike hydrauliske alternativer tilbys
- + Hydraulisk keller mekanisk forlengelse
- + Rimelig
- + Lettmontert = lav monteringskostnad

Les mer: www.drivex.no

System engcon gjør gravemaskinen mer lønnsom

Dynsk'n stand nr: 1302

engcon Norge Jernkroken 18, P. B. 85 Kalbakken, N-0902 Oslo
Telefon 22 91 80 90 | Fax 22 91 80 01 | www.engcon.com/norge

engcon | Norge

GRAVESKUFFER? SNAKK MED KNUT! TLF. 33 43 02 46

Hammerplater, Dreningskuffer, Pusseskuffer, Graveskuffer

www.hoigiers.no

HOIGIER AS

ANDERU HØRINGSRÅD
3150 ANDERU
TEL: +47 33 43 02 00
FAX: +47 33 43 02 01
POST@HOIGIER.NO

MEFA 2014

Ny 5-tonner fra Volvo

Volvo Maskin hadde norgespremiere på sin nye 5-tonner ECR50D på MEFA 2014.

– Vi har allerede solgt fire-fem stykker, selv om vi ikke begynner å levere før etter ferien, sier Roger Eilertsen, distriktssjef Volvo Maskin Nord-Trøndelag.

– Med dette har vi en rendyrket 5-tonner, som vi håper og tror vil bli en «hit». Den har ny design og er tilpasset norske forhold, med varmeapparat, etc. Men som du ser er ikke skuffen helt i henhold på akkurat denne maskinen; vi rakk det rett og slett ikke før messa, sier han og ler.

Den korthekkede kompaktgraveren har en driftsvekt på 5,1 tonn, en motor på 41,8 hk og samme understell som ECR55C. Maskinen kan skilte med «automatisk stans av motor»-funksjon, noe som vil kunne redusere drivstofforbruket og driftstiden for motoren. Videre har den et nyskapende lastekjennende hydraulikk-

NORGESPREMIERE: Roger Eilertsen, distriktssjef i Volvo Maskin Nord-Trøndelag, viser fram den nye 5-tonneren ECR50D.

system, som leverer drivkraft etter behov, som også er med på å redusere drivstofforbruket. Ytterligere besparelser av drivstoff – opp mot 10 prosent – sikres ved at den også er utstyrt med Volvos ECO-modus,

som aktiveres med ett enkelt trykk. Sideplasseringen av motoren kombinert med to store luker som kan åpnes vidt, sørger for enkel tilgang til alle deler og servicepunkter fra bakkenivå. ■

Storkjefta produkt fra Klepp Mek

Klepp Mek fra Jæren stilte ut en gedigen, spesialprodusert skuffe i Granåsen.

– Den har jo blitt en attraksjon her på messa. Det er mange som kommer hit og tar «selfier» i skuffen. Vi hadde nettopp besøk av en barnehage, og de plasserte alle ungene inni skuffen for å ta bilde. Det var stor stas, sier en fornøyd daglig leder i Klepp Mek, Tor Anders Skjæveland.

Skuffen har et volum på 5,8 kubikkmeter og skal brukes på en CAT 390.

– Skuffen med innhold veier opp til 18 tonn, med en egenvekt på 6,9 tonn. Vi jobber med flere tilsvarende skuffer i samme størrelse for andre kunder, både i Norge og utlandet, sier Skjæveland.

– Vi er stolte av denne skuffen, som skal til Franzefoss i Heimdal. De hadde noen spesielle ønsker, som f.eks. spesielle type tenner og litt andre dimensjoner

enn originalsuffen – litt bredere, men samtidig noe kortere «i baken». På den måten vil de kunne laste raskere og mer effektivt. Vi fikk for øvrig produsert en miniatyrprototype av skuffen i hardplast, som vi viste kunden i forkant, slik at vi var sikre på at de var 100 prosent fornøyde før vi satte i gang selve produksjonen, forteller han.

Klepp Mek produserer skuffer på inntil 14 tonn, og de er tilpasset tannsystemer fra alle leverandører av tenner og slidedeler – både skrudde og sveisede løsninger. De produserer også skuffer med skjærfrent, og alle deres seks hovedtyper av skuffer kan danne utgangspunkt for skreddersydde løsninger.

– Våre produkter lages i sin helhet i Norge. Det at vi har produktutvikling og produksjon i så tett samarbeid med våre kunder, er vår store styrke, sier Skjæveland.

– Vi leverer skuffer og hurtigkoblingsfester til maskiner fra fem tonn og

SKUFFEN: Daglig leder Tor Anders Skjæveland og lærling Magnor Oma i Klepp Mek får god plass i den store skuffen, som skal leveres til Franzefoss i Heimdal.

oppover. Vi er svært opptatt av kvaliteten på produktene vi leverer. Tar man godt vare på den og vedlikeholder den godt, kan en skuffe fra oss holde i mangfoldig tusen timer. Selvsagt er det visse slitasjedeler som må byttes ut etter hvert, men skuffen kan ha like lang levetid som selve maskinen, avslutter han. ■

STÅLTANK

ADR-TANK

SIKKER LAGRING
OG TRANSPORT

**VERA
TANK**

Tlf. 92 41 98 00 | www.veratank.no

MEFA 2014

MEFAs grønneste maskin

Pon Equipment stilte ut en hybridgraver av typen 336E LH på MEFA. Maskinen, som er solgt til SA Anlegg, var kledd i «grønn naturdrakt», for å understreke det miljøvennlige aspektet.

SA Anlegg fra Fauske i Nordland var faktisk først ute i hele verden med å kjøpe en slik maskin. Den ble halvoffisielt levert på Bauma 2013, men ankom SA Anlegg i juli 2013. Bedriften har tydeligvis vært fornøyd med den, for nå har de altså kjøpt en til.

– Den har gått 2600 timer, siden vi tok den i bruk, og vil da altså gå ca. 3000 timer på ett år. Det har gått fullstendig smertefritt så langt; den bare surrer og går, og bruker langt mindre drivstoff enn en vanlig gravemaskin, sier Sten Antonsen, daglig leder i SA Anlegg.

– Vi har hatt et snittforbruk på rundt 22 liter i timen på hybrididen. Nå har ikke vi en vanlig maskin i E-modell, men har gått rett fra D-modellen til hybridmodellen. D-modellen bruker «noenogtredve» liter, så for oss er det en reduksjon på rundt ti liter i timen, sier han fornøyd.

– Sammenlignet med en tradisjonell E-modell, er det en reduksjon på ca. 25 produsent i drivstofforbruk, bekrefter Stig Kjetil Haugsvær, salgssjef i Pon Equipment.

– Den koster ca. 200.000 kroner ekstra å kjøpe inn, men med 3000 timer i året er det spart inn på et par år. Med gjennomsnittlig forbruk regner vi med at det tar ca. tre år å kjøre inn ekstrakostnaden for hybridutgaven kontra en vanlig modell.

– For oss har dette mye å si, ettersom vi kjører mange timer på alle våre anlegg, følger Antonsen opp, som håper de blir like fornøyd med den nye hybrididen som de har vært med den første.

– For å luke ut eventuelle misforståelser; dette er ikke en sånn «elektrohybrid-maskin», skyter Haugsvær inn.

– Den har en ren dieselmotor, men den har to akkumulatorer bak i maskinen, og når maskinen svinger, lagres energien i disse akkumulatorene, som igjen blir

brukt i neste runde. Man slipper dermed å kjøre oljepumpa, man slipper å kjøre hydraulikkoljen gjennom tanken igjen. Og der ligger hele besparelsen, forklarer han.

Maskinen som ble levert på Bauma var den første av sitt slag i verden. Maskinen på MEFA er nummer tre i rekken, mens nummer to ble solgt til Dan Storli, også han fra Nord-Norge.

– Denne teknologien kommer først på 336, men jeg antar at man kan få til det samme konseptet på andre modeller. Det er jo egentlig utrolig enkelt. Ved å gjøre ting på litt annen måte, kan man redusere forbruket med opp til 25 prosent, og det er jo helt fantastisk, sier Haugsvær. ■

ProAdm 5

Markedets kraftigste kalkyleverktøy for anleggskostnader

ProAdm 5 sørger for full oversikt over mann- og maskintimer!

Ta kontakt for en demonstrasjon

Citec Ring oss på 40 00 57 65 – citec.no

Torstein Hetta

GRØNN MASKIN: (f.v.) Kjetil Haugsvær (salgssjef i Pon Equipment AS) og Sten Antonsen (daglig leder i SA Anlegg), med Håvard Antonsen (sønn) mellom seg. Inne i maskinen kan man også skimte datteren Synnøve Antonsen.

MEFA 2014

Nye hjullastere

Nasta viste sin første ZW 180-5 hjullaster, samt en spesialtilpasset avfalls-maskin.

Blant maskinene Nasta stilte ut på messen, var den forholdsvis nye hjullasteren ZW180-5.

– Dette er den første vi har fått inn. Den er solgt til en Vestfold-entreprenør, men vi tar den med på et par utstillinger til før den leveres, sier produktansvarlig for hjullastere i Nasta, Kjell Sørensen.

Reduserer

– Den nye 6,7 liters Cumminsmotoren tilfredsstiller EUs utslippsregler i trinn IIIB. Den er utstyrt med en vedlikeholdsfri dieseloksidiseringskatalysator (DOC), som reduserer utslippet av partikler fra motoren eksos ved hjelp av enkel, passiv gjenomstrømningsoksidering uten behov for dieselpartikkelfilter, forteller han.

På standen var det også utstilt en hjullaster som er spesielt tilpasset avfallshåndtering.

– Her er hardplasten byttet ut med gummi, sier selger Kim Jørgen Moe og peker på hjulskjermene.

NY HJULLASTER: Produktansvarlig Kjell Sørensen i Nasta foran hjullasteren ZW180-5.

– Skjermene er også hevet. Hengslene på kjøleren bak på maskinen er dessuten flyttet, slik at den er sidehengslet i stedet for topphengslet. Det gjør det lettere å komme til for rengjøring. Den skal jo

kjøres i et tøft miljø som bl.a. vil kreve hyppig rensing av filtre, forklarer han.

Maskinen er solgt til Retura i Heggstadmoen Miljøpark like utenfor Trondheim. ■

PEILBORING

OPPRUSTEN PÅ FORHOLDENE OG TAFT FORLENGTLE

Her skal en maskin med lang rekkevidde, som "seer" og "føler" i løst jordlag, ikke bare for å se på, men også for å se på. Maskinen er utrustet med en rekke sensorer og kameraer som gir en 3D-bilde av det som ligger under jorden. Dette kan brukes til å planlegge og utføre arbeid som for eksempel å grave ned eller å bygge opp. Maskinen kan også brukes til å se på og kontrollere byggingen av nye bygninger.

For å se mer om maskinen og hvordan den fungerer, ta kontakt med oss på telefon 55 52 60 50.

SITECH
TILBYR ENKELT
TILBYR ENKELT

**LETTE LØSNINGER
PÅ TUNGT ARBEID**

Vi har Terex minigravere, hjullastere og hjulmaskiner på lager - ta kontakt for prøvekjøring!

BULDER. MASKIN

LANDSDEKKENDE
SALG OG SERVICE AV
ANLEGGSMASKINER
OG UTSTYR

Les mer på våre nettsider
bulder.no

Bulder Maskin tidligere Motorsalg
Telefon 55 52 60 50

Alt innen graveutstyr for maskiner 1-20 tonn

- Graveskuffer
- Faste pusseskuffer
- Smalskuffer
- Kombiklo
- Rippere
- Asfaltskjærer
- Gaffelløft

MOWIT

GJERSTAD

gjerstad.com

MEFAs beste stand

Størst var også best

På festmiddagen lørdag kveld, delte lederen av MEFAs utstillingskomité, Kjersti Strand Gladsø, ut prisen for messens beste stand. Den gikk til Leica Geosystems AS, som for øvrig hadde en av messens største stander, som syntes godt på messeområdet. Det tok for øvrig åtte dager å rigge til standen.

– Utstillingskomiteen har gått og kikket hele helga. Vinnerstanden var svært profesjonelt gjennomført, med meget tydelig signal om at de ønsker å satse på bransjen. Det har vært god service på standen, og folk har fått en fin mottakelse. Vinneren har vist fram sine produkter på en profesjonell måte, sa Gladsø før hun overrakte et flott kunstverk til representanten for Leica Geosystems, Geir Hjertø.

– Tusen takk! Vi har jobba hardt og vi håper vi klarer å innfri både de målsettingene vi har satt oss, og det dere forventer av oss, sa den fornøyde prisvinneren til den fullspekkede salen på Clarion Hotel & Congress Trondheim.

– På vegne av Leica Geosystems i hele landet vil jeg takke for tilliten og til lykke med dagen! ■

PRISVINNER:
Geir Hjertø fra Leica Geosystems tar imot prisen for beste stand under festmiddagen på MEFA 2014.

FREDHEIM MASKIN AS

ECO/Hybrid eller med dieseldrift

MEF

Anleggstreffet
i Moss 30-31.august

Myrerveien 1 · 1820 SPYDEBERG · Tlf: 69 80 88 30
www.fredheim-maskin.no

KEESTRACK
BYLLER, GUNNAR, AND PETERSEN

Keestrack håndterer:

Stein · Jord · Asfalt · Betong · Kompost · Trevirke · Flis · Bark · Avfall · Slagg · Klebrige masser

AAA

Riktig redskap til riktig jobb!

OTS Trading
Overseas Trading & Service Co. A/S
Postboks 267, 1326 Lysaker
Tlf: 67 12 34 60 - Fax: 67 68 87 16
Old mob: 950 60 166, Kjøp mob: 907 64 332 - And. kontor Løren: A. Brønne tlf: 920 68 846
e-mail: ask@ots.no - www.ots.no

Vi skaffer deler til
Case og Manitou

OilQuick
Automatic quick coupler systems

STANLEY
DYNASET

For at du skal være best mulig forsikret, spør vi ekspertene om råd

Vi skal ha Norges beste forsikringer for entreprenørbransjen. Derfor er det helt naturlig for oss å spørre råd hos de som kan mest om bransjen – entreprenørene.

Siden 2005 har IF og NMF samarbeidet om å skreddersy forsikringer til NMFs medlemmer. Med sine forsikringer som er tilpasset arbeidssituasjonen skal vi sikre best mulig beskyttelse for alle – på alt og over hele landet. Samarbeidet skal løse, løse vi trygt som samarbeider.

Velg du IF som du alltid vil ha trygghet på en forsikring som er laget av noen som virkelig kjennetegner din bransje.

For å snakke med en av våre NMF-eksperter, ring 015 11 488.

Du kan også lese mer på www.if.no/mef

I samarbeid med

Norges Mekaniske Forbund

HITACHI BELTEGRAVER ZX210LC-5

STILLE, PRODUKTIV OG DRIFTSIKKER

"Det er veldig viktig å være trygg i arbeid og det er svært praktisk. Dessuten er sikkerhet bedret på grunn av sikkerhetsutrustningen og jeg føler jeg har god oversikt når jeg arbeider. Riktignok har komforten også blitt mye bedre og jeg føler det er svært godt i min nye arbeidssituasjon. Det er ingen ting jeg vil endre på – så fornøyd er jeg!"

Oddla Ole Elgset, maskinfører av ZX210LC-5,
Nord-Berg & S i Ulstein kommune.

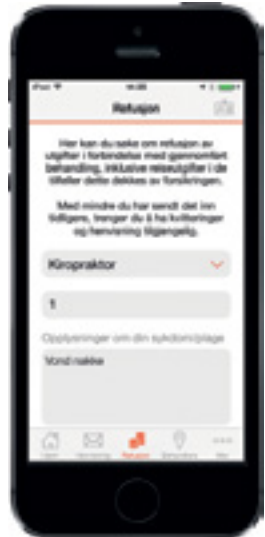
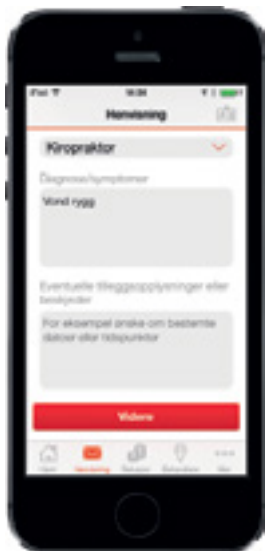
NASTA

NASTA AS, Seimveierveien 8, 2278 Lunde
Pb. 2000 Sundebygd, 2285 Lunde, t: +47 32 12 26 00
f: +47 32 12 46 52, www.nasta.no

VIKTIG: Stadig flere bedrifter ser verdien av å holde sine ansatte friske og i arbeid. Illustrasjon; person eller foretak på bildet er ikke omtalt i artikkelen.

(FOTO: JØRN SØDERHOLM)

NY APP: Storebrands nye app kan håndtere blant annet henvisning og refusjon. (ILLUSTRASJON: STOREBRAND)

Forsikring mot helsekø

Stadig flere bedrifter forsikrer sine ansatte mot helsekø. For bedrifter kan forsikring være et lønnsomt alternativ til sykefravær.

Av Hanne Gudding

Økningen de siste ti årene har vært markant. Så sent som i 2003 var det kun rundt 34 000 nordmenn som hadde en slik ordning. Tallene fra FNO viser også at 35 000 nordmenn har individuelle ordninger, noe som utgjør under 9 prosent av totalen på 404 000 forsikrede.

- De fleste som har helseforsikring har det gjennom sin arbeidsgiver. Dette fordi stadig flere bedrifter ser verdien av å holde sine ansatte friske og i arbeid.

Spesielt for små og mellomstore bedrifter kan konsekvensen av sykemeldte nøkkelpersoner være fatal, forteller Nina Haugan Bryhn, fagansvarlig for Helseforsikring i Storebrand.

Forebygger

- Det er flere grunner til at bedriftene tegner helseforsikring. Først og fremst ser vi at bedriftene ønsker å redusere sykefraværet. De ønsker å redu-

sere ventetiden for ansatte som står i helsekø, og tar vare på ansatte som blir syke, forklarer Haugan Bryhn. Dette er spesielt verdifullt i små bedrifter. Der er man gjerne ekstra sårbare ved langvarig sykefravær.

Noe av det fine med helseforsikringen er at den dekker behandling av plager som kan gi sykefravær på et senere tidspunkt dersom de ikke blir behandlet. Det offentlige er gode på å behandle akutte

skader som for eksempel benbrudd raskt, mens det normalt tar lengre tid ved slitasjeskader i rygg, nakke, skuldre og knær.

- Mange opplever en lengre periode med sykefravær som følge av problemer med rygg, nakke, skuldre og knær. Behandlingsforsikring tilbudt av forsikringsselskap garanterer rask behandling ved private sykehus i utlandet og Norge, sier Haugan Bryhn.

Helseforsikring koster normalt 2000-3000 kroner per ansatt. Ifølge Sintef koster én enkelt sykefraværsdag bedriften 2 600 kroner. Dette regnestykket viser at helseforsikring er en god investering for bedrifter.

Privat

Kritiske røster har de seneste årene hevdet at private behandlingsforsikringer bidrar til et klasseskilt helsevesen i Norge. Det offentlige helsevesen er mer enn godt nok. La oss være klare på det, helseforsikring er ingen erstatning for offentlig helsevesen, men et supplement som gir deg flere alternativer. Ved mindre alvorlige diagnoser kan ventetiden på offentlig sykehus være flere måneder eller år, noe som i verste fall kan medføre at du blir gående med smerter og/eller ikke blir i stand til å jobbe. Med helseforsikring er du garantert behandling innen 14 virkedager. Til sammen utgjør offentlig og private tjenester et godt norsk helsevesen.

Ny helse-app

Storebrand er opptatt av å tilby fleksible løsninger og nylig lanserte selskapet en ny helse-app for de ansatte. Denne appen sørger blant annet for informasjon om bedriftens avtale, oversikt over behandlingsnettverk, opplasting av henvisning og refusjonshåndtering, for å nevne noe. Hver enkelt kan rett og slett bruke appen til all kontakt med Storebrand Helse.

Dette får også medlemmene i Maskinentreprenørenes Forbund glede av. Avtalen med Storebrand gir bransjens medlemmer gode betingelser ved tegning av helseforsikring. Det kan du lese mer om på www.storebrand.no/mef ■

FORFATTEREN: Hanne Gudding er kommunikasjons-sjef i Storebrand. (FOTO: STOREBRAND)

Erstatning for avbestilling

Kommunen kuttet VA-bestillingen med over 22 prosent. Entreprenøren tapte nær 200 000 kroner, og gikk til sak. Tingretten støttet kommunen, mens lagmannsretten støttet entreprenøren. Nå har kommunen fått medhold i Høyesterett.

Av Gun Marit Stenersen

Høyesterett avsa dom 20. mai 2014 (HR-2014-01021-A) i sak mellom Arendal kommune (byggherre) og Repstad Anlegg AS (entreprenør). Tvisten gjaldt spørsmål om reduksjonen i de regulerbare mengdene i forhold til de stipulerte, kunne gi entreprenøren krav på avbestillingserstatning.

HR kom enstemmig til at entreprenøren ikke hadde krav på avbestillingserstatning.

Kontrakten var basert på NS 8406 og kontraktsarbeidene gjaldt sanering av et vann- og avløpsanlegg. Kontraktssummen var på kr 6 985 609 eks. mva.

Mengdenedjusteringen omfattet flere poster og totalt utgjorde reduksjonen 22,3 % i forhold til kontraktssummen. Entreprenørens fortjenestetap utgjorde kr 193 200.

Byggherren ble frifunnet i tingretten med begrunnelse om at entreprenøren ikke var påført et økonomisk tap. I lagmannsretten vant entreprenøren frem med sitt krav på avbestillingserstatning. Byggherren anket saken til Høyesterett.

Ordlyden

Hva er ordlyden i bestemmelsen om avbestillingserstatning? NS 8406 pkt. 28 lyder slik:

«28 Avbestilling

Byggherren har rett til å avbestille hele eller deler av kontraktarbeidet.

Avbestilling skal foretas skriftlig i så god tid som mulig. Dersom entreprenørens samlede vederlag etter fradrag og tillegg ved endringsarbeider reduseres med mindre enn 15 % av kontraktssummen, skal reduksjonen alltid behandles etter bestemmelsene om endringer.

Dersom reduksjonen blir 15 % av kontraktssummen eller mer, anses hele reduksjonen som delvis avbestilling.

Ved avbestilling har entreprenøren krav på erstatning for det økonomiske tapet han lider som følge av avbestillingen. Inntil overtakelse har skjedd, kan avtalte ytelser ikke utføres av andre entreprenører.»

Tilsvarende bestemmelse finnes i NS 8405 og NS 8407.

Rettslig utgangspunkt

Byggherren anførte at pkt. 28, 3. ledd må forstås som at det bare er reelle endringer etter pkt. 19 som skal tas i betraktning i vurderingen om det foreligger en reduksjon på 15 % eller mer, jf. passusen «etter fradrag og tillegg ved endringsarbeider». Begrepet «avbestilling» anfører byggherren ikke passer ved avvik i anslåtte mengder.

Entreprenøren anførte at NS 8406 pkt. 28, 3. ledd legger opp til etter en naturlig språklig forståelse, at det skal foretas en sammenligning mellom kontraktssummen og den faktiske godtgjørelsen som er utbetalt. Passusen er i følge entreprenøren kun av informativ art for å få frem at det er en netto reduksjon som kan gi grunnlag for erstatning. Det må uansett ses hen til det samlede vederlaget opp mot det som er avtalt (jf. NS 8406 pkt. 2), i vurderingen av grunnlaget for avbestillingserstatning.

HRS premisser

I sin vurdering av saken vektla HR i vesentlig grad at man har med en enhetspriskontrakt å gjøre, hvor entreprenøren

må påregne et større eller mindre avvik i forhold til kontraktens anslåtte mengder. Entreprenøren må derfor tåle en reduksjon av det totale vederlaget etter ferdigstilt prosjekt, uten at han gis rett til avbestillingserstatning.

Pkt. 28 mener HR må leses i sammenheng med bestemmelsen i pkt. 19.1, 4. ledd. I henhold til sistnevnte bestemmelse må et mengdeavvik på poster være vesentlig og upåregnelig for at avviket skal kunne anses som en endring. Det fremstår således i følge HR som lite naturlig om ethvert mengdeavvik skal telle med i vurderingen av om det er grunnlag for avbestillingserstatning etter pkt. 28. HR uttaler ytterligere at det ligger i selve kontraktsmekanismen at faktiske mengder vil avvike fra de stipulerte og at disse kan være betydelige.

Byggherren fremla for HR eksempler fra tidligere kommunale prosjekter hvor det hadde vært avvik på mellom 78 og 161 prosent i forhold til avtalt kontraktssum. HR lagt vekt på dette i sin vurdering og uttaler i den forbindelse at: «Større eller mindre avvik er med andre ord normalsituasjonen i slike kontrakter. Dette tilsier at en reduksjon ikke bør se under synsvinklene avbestilling.»

Selv om avbestillingsbestemmelsen er ment å beskytte entreprenørens forventning om fortjeneste sier HR at det ligger i enhetspriskontraktenes natur, at han likevel ikke kan «forvente at mengdene – og dermed fortjenesten – blir helt som anslått».

VIKTIG: Enhetspriskontrakt? – Da må man tåle en 22 prosent reduksjon uten å kreve avbestillingserstatning, sier Høyesterett i fersk dom. Personer eller foretak på bildet er ikke omtalt i artikkelen. (FOTO: JØRN SØDERHOLM)

Uavklart

Hvordan skal bransjen forholde seg til retstilstanden etter dommen?

HR-dommen har avgjort et uavklart spørsmål i standarden, selv om man skulle være uenig i resultatet.

Bransjen må som følge av dommen sørge for å påberope mengdereduksjoner som endringer, i enda større grad enn før. For å få medhold i at man står overfor en endring må det påvises at mengdereduksjonen på posten er både vesentlig og

upåregnelig. Endringskravet trenger ikke nødvendigvis å medføre en justering av enhetsprisen, men som en konsekvens av dommen bør reduksjonen uansett varsles som en endring. Dette for å posisjonere seg i forhold til beregningen av 15

prosent-grensen i tilfelle krav om avbestillingserstatning.

Entreprenørene må også være kritiske til byggherrens anslåtte mengder. I anbudskonkurranser bør man benytte seg av muligheten til å delta på anbudskonferanser og her stille spørsmål til prosjekteringsgrunnlagets anslåtte mengder. Særlig gjelder det poster hvor det erfaringsvis er store variasjoner. Svaret i den forbindelse vil binde byggherren i forhold til hva entreprenøren kunne påregne av mengdeavvik. Dette vil igjen ha betydning for spørsmålet om avviket kan påberopes som en endring og som skal medtas i beregningen av 15 prosent-grensen ved et eventuelt krav om avbestillingserstatning.

Gun Marit Stenersen er advokat i MEFs juridiske avdeling. ■

Scandia Maskin
blinder+co

Scandia Maskin AS
Svevikveien 87b
N-3039 Drammen
post@scandiamaskin.no

Norge
Tel (+47) 32 21 0050
Sverige
Tel (+46) 0768-277 881

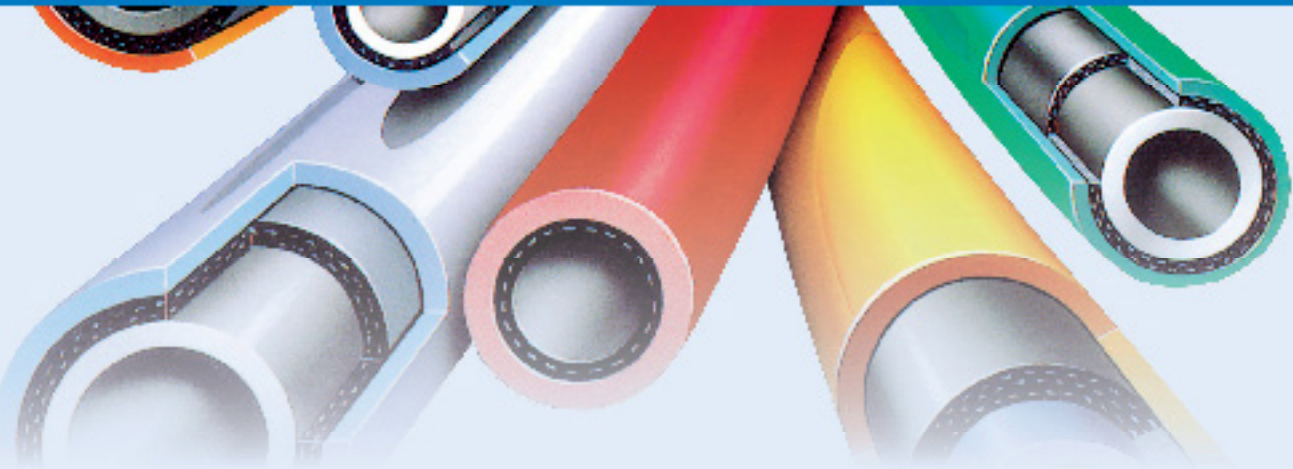

Scandia Maskin
www.scandiamaskin.no

CODAN

Gjør ditt valg enklere...

Totalleverandør av slanger, kuplinger og injeksjonsutstyr

- Industrislanger
- Hydraulikkslanger
- Stålslanger
- Kuplinger
- Injeksjonsutstyr
- Slangeinnsatser
- Ansatsnipler
- Snittringsarmatur
- Kragefittings
- SAE- flenser
- Hurtigkuplinger

Codan AS Karihaugveien 102, 1086 Oslo - Tlf. 22 90 65 50
E-post: firmapost@codan-gummi.no - www.codan-gummi.no

Juss-kurs delt i to

MEF-skolen har delt kurset om personal-juss i to: Etablering og opphør av arbeidsforhold.

KOMPETANSE: Kurset «Juss i personalarbeid» er nå delt opp i to emnekurs: Etablering og innhold av et arbeidsforhold og Opphør av arbeidsforhold.

– Kursene knytter seg til relevante arbeidsrettslige problemstillinger som medlemsbedriftene opplever i hverdagen. Eksempelvis utøvelse av styringsrett, inngåelse av arbeidsavtaler, plikter knyttet til HMS og arbeidstid, kontrolltiltak og overvåkning. Ytterligere behandles temaer som rett til fri fra arbeid, håndtering av sykemeldte arbeidstakere, permitte-

ringsregler og regler om opphør av arbeidsforhold. Det sier advokat Thomas Kollerød, som er leder i MEFs juridiske avdeling.

Etablering

Kurset *Juss i personalarbeid – etablering og innhold av et arbeidsforhold* gir en innføring og oversikt over de mest aktuelle og sentrale bestemmelsene i arbeidsmiljøloven knyttet til ansettelse. Deriblant kravene til innhold i en arbeidsavtale. Videre blir tariffavtaler, styringsrett og lojalitetsplikt behandlet, og det gis en grundig gjennomgang av arbeidstidsbestemmelser, personvern og overvåkning. Reglene om rett til fri fra arbeid og oppfølging av sykemeldte arbeidstakere er også omhandlet.

Opphør

Kurset *Juss i personalarbeid – opphør av arbeidsforhold* gir en innføring i og oversikt over lovens

regler og krav til fremgangsmåte ved oppsigelse. Kurset tar også opp reglene knyttet til permittering ved arbeidsmangel. Videre omhandler kurset lovens krav til saksbehandling og dokumentasjon ved oppsigelse og avskjed. Ulike problemstillinger knyttet til nedbemanning og oppsigelse grunnet arbeidstakers forhold, herunder oppsigelse av sykemeldte, blir behandlet. Tvistreglene ved oppsigelse gjennomgås også.

– Kursene er viktige fordi MEFs juridiske avdeling ofte avdekker at kompetansen innenfor dette rettsområdet er mangelfull hos mange av medlemsbedriftene, slik at mange bryter loven ubevisst, hvilket igjen i mange tilfeller medfører at bedriftene får juridiske problemer som kan ha en ikke ubetydelig økonomisk konsekvens. Dette går særlig på brudd på arbeidstidsbestemmelser og feilaktig håndtering av oppsigelsessaker, opplyser Thomas Kollerød.

Mer informasjon og påmelding på www.mef.no. ■

Anleggselever til nytt skolebygg i ny minibuss

FORNØYDE Avdelingsleder ved Øksnevad vgs., Eigil Kristensen (til høyre på bildet), er svært tilfreds med gaven fra MEF avd. Sør-Rogaland, her representert ved Leon Stangeland. Gaven gjorde innkjøpet av minibussen mulig.

Da anleggslinjen nylig flyttet fra Time til Øksnevad videregående skole på Jæren, ønsket MEF avd. Sør-Rogaland å bidra med en gave. Resultatet ble en splitter ny minibuss.

Av: Runar F. Daler

– Som bransjeorganisasjon ønsket vi å bidra med noe til driften av anleggslinjen ved skolen. Gaven, som var på 100.000 kroner, ble gitt med tanke på å markedsføre anleggslinja. Rekruttering til bransjen er jo generelt en utfordring. Det var skolen selv som foreslo å benytte pengegaven til innkjøp av en buss, sier Leon Stangeland, styremedlem i MEF avd. Sør-Rogaland og daglig leder i Georg Stangeland AS.

– Denne bussen, med påskriften «Bransjen bringer elevene videre» godt synlig på siden, vil forhåpentligvis bidra litt til rekrutteringen. Og så er det selvsagt fint for elevene å kunne benytte seg av en splitter ny, fin minibuss når de skal forflytte seg rundt i distriktet. Det er viktig å presisere at anleggsbransjen ikke bare trenger maskinførere, men folk helt opp til prosjekterende, altså ingeniører. Ved å gå anleggslinja og få et fagbrev, har man verdifull erfaring dersom man senere ønsker å ta teknisk fagskole, sier han.

Kommer mange til gode

Avdelingsleder ved anleggslinjen på Øksnevad videregående skole, Eigil Kristensen, er naturligvis strålende fornøyd med bidraget fra MEF.

– Det var helt enestående å få en slik gave. Vi ønsket å investere gaven i en minibuss, som vil kunne brukes i mange år og på den måten komme svært mange elever til gode, sier han.

MASKINPARK Her er litt av skolens maskinpark samlet på det 50 mål store øvingsområdet skolen disponerer på Langeland. Den nye minibussen er med.

Minibussen, en Ford Transit med plass til 16 passasjerer pluss sjåfør, brukes hovedsakelig til å frakte elever til og fra øvingsområdet skolen disponerer på Laland (ca. 5 km unna Øksnevad), samt til å besøke bedrifter i distriktet.

– Øvingsområdet er opprinnelig et gammelt grustak som vi låner av fylkeskommunen. Området er på ca. 50 mål, og vi har ca. 25 maskiner der – både gravere, hjullastere, dumpere, dosere og veihøvler, sier Kristensen.

Flere klasser

Anleggslinjen flyttet inn på Øksnevad i januar i år. For at det skulle bli plass til anleggselevne der, måtte det bygges et helt nytt undervisningsbygg, i tillegg til verksted. Hele flytteprosessen har pågått fram til nå i sommer, og den offisielle overrekkelsen av både det nye skolebygget og minibussen skal skje etter skolestart i høst. Samtidig øker tilbudet på anleggslinjen.

– Øksnevad er en gammel landbrukskole, og litt av grunnen til at anleggslinjen flyttet over hit, var de tette båndene mellom jordbruk og anlegg. Samtidig er det langt mer praktisk med tanke på alle maskiner og utstyr som kreves. Øksnevad ligger jo landlig til, mens Time videregående skole ligger sentralt i bykjernen i Bryne. Anleggslinja har dessuten gjort en del jobber ved Øksnevad, og ikke minst benyttet øvingsområdet ved Laland i en årrekke, så det var naturlig å flytte hit, sier Kristensen.

– Vi øker nå fra tre til fire klasser på Vg2 Anleggsteknikk, hver med 15 elever. I tillegg har vi to klasser Vg2 Arbeidsmaskiner, én klasse Vg2 Anleggsgartner og én klasse Vg3 Anleggsmaskinmekaniker. Av skolens totalt 320 elever er det nå ca. 120 elever på anleggsdelen. Det er for øvrig rundt 30 personer på venteliste for å komme inn på Vg2 Anleggsteknikk her på skolen. I teorien kunne vi altså ha økt med ytterligere to klasser for å få plass til alle. Jeg tror faktisk de lokale bedriftene ville klart å ta imot tilsvarende flere lærlinger, sier han.

Verdifulle lærlinger

– Til tross for denne positive situasjonen er det uhyre viktig å markedsføre seg. Hvis ikke, kan det reverseres; interessen går nedover og man må i verste fall redusere antall klasser. Som bransje jobber vi jo med å øke antall elever, klasser og lærlingeplasser ytterligere, skyter Leon Stangeland inn. Bedriften Georg Stangeland AS har blitt kåret til årets opplæringsbedrift av OKAB i Sør-Rogaland to ganger, senest i 2010, og har i dag fem lærlinger.

– Vi har for tiden to grunnarbeiderlærlinger og tre maskinførerlærlinger. Vi prøver å ta inn én av hver hvert år, slik at vi alltid har minst én førsteårs- og én andreårslærling i hver kategori til enhver tid. Det er verdifullt å få inn gode lærlinger. Det viser seg nemlig at de mest lojale arbeiderne vi har, er de som kom til oss allerede som lærlinger og som vi har lært opp selv, sier han. ■

FLEKKEFJORD PRODUKTER AS

Vi sees på DYRSKU'N - stand i111

RASK LEVERING

Våre produkter blir produsert i Norge i RABEX 400 / 6000000 - Produsent av utstyr fra 0,3 til 30 tonne gravemaskiner

Flekkefjord Produkter AS - Svegeskogen 11 - 4400 Flekkefjord Tlf 38 32 70 70 post@graveutstyr.no

Takk for fornyet tillit!

Aller først vil jeg på vegne av meg selv og de øvrige hovedstyremedlemmene som ble gjenvalgt på landsmøtet i Sandefjord få takke for fornyet tillit. Og ikke minst på vegne av de som er nye i Hovedstyret, takk for tilliten.

Det nye hovedstyret er sammensatt av interessante og dyktige fagpersoner med en variert og bred erfaringsbakgrunn. Det lover godt for arbeidet framover. Jeg tror vi skal få friske, gode diskusjoner og vi skal klare å fatte beslutninger som er solid begrunnet og representative for medlemsbedriftenes syn på ulike saker.

Hovedstyrets oppgave er å tenke medlemsbedriftenes beste i ett og alt. Vi representerer som styre hele organisasjonen, ikke bare den region eller avdeling hver enkelt er valgt fra. For å ivareta bedriftenes interesser må vi tenke både kortsiktig og langsiktig. Og Hovedstyret må noen ganger også fatte beslutninger og gi anbefalinger som ikke umiddelbart blir møtt med stor jubel, men som – forhåpentlig – likevel vil framstå som fornuftige og nødvendige når det er gått en tid.

Et samlet hovedstyre ser nå fram mot vårt første møte, som skal være i slutten av august. Der skal vi gå i gang med å meisle ut den videre kursen for organisasjonen vår fram mot neste landsmøte i 2016.

Vi må også ha blikket rettet enda lenger fram: På landsmøtet i 2016 er planen at vi skal vedta en ny strategiplan som skal gjelde for den neste fireårsperioden, helt til 2020. Da må vi allerede nå begynne arbeidet med å nedsette et strategiutvalg som får ansvaret for å gjennomføre en god prosess i organisasjonen. Skal denne prosessen bli god, er vi helt avhengig av at avdelingene og medlemsbedriftene engasjerer seg, har meninger og kommer med forslag og synspunkter. Dette kommer vi selvfølgelig grundig tilbake til, men det er ikke noe i veien for å komme med innspill til Hovedstyret allerede nå.

En utfordring som Hovedstyret hele tiden må ha et skarpt og våkent øye på, er MEFs økonomi. Vi må gjøre grundige vurderinger i forhold til hvordan MEF i framtiden skal være finansiert og hvordan vi ønsker at økonomien skal være i årene framover.

En annen viktig utfordring – som også er vår styrke – er at MEF består av både små, mellomstore og store medlemsbedrifter. MEF trenger alle, det er denne bredden og representativiteten som gir organisasjonen vår styrke og muskler i det næringspolitiske og faglige arbeidet på vegne av våre bransjer. Men de store ulikhetene bedriftene imellom gir også utfordringer. Det er av og til vanskelig å forene alle disse, ofte kryssende, interessene i én samlet, klar og tydelig stemme utad. Men vi har lang erfaring med nettopp dette, organisasjonen er 66 år i år, og sterkere enn noen gang.

Og det bringer meg over til den siste utfordringen jeg vil nevne: Hvordan skal vi tenke og forholde oss til andre faggrupper som ønsker medlemskap i MEF? Hovedstyret må gjøre vurderinger og gi anbefalinger også på dette området.

Så arbeidsledige blir vi ikke!

Ha en fin ettersommer og høst!

Arnstein Repstad

MEF anbefaler Storebrand til deg som er medlemsbedrift

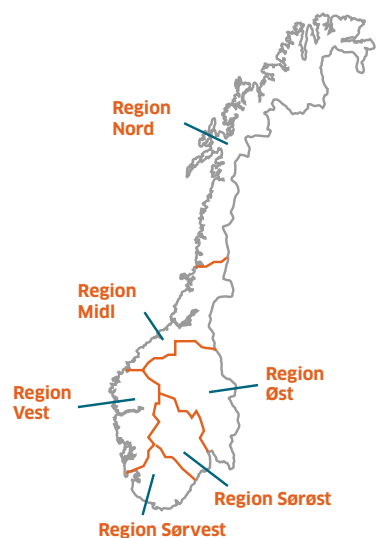
Som medlem i Maskinentreprenørenes Forbund (MEF) får din bedrift gunstige betingelser på tjenstepensjon og forsikring i Storebrand.

- > Tjenstepensjon
- > Helseforsikring
- > Engangserstatninger ved død og arbeidsuførhet

Du får anbefalinger og gode løsninger som er tilpasset din bedrift og de ansatte. Gjennom Storebrand Fordel får alle ansatte god oversikt og råd om pensjon i tillegg til en rekke gunstige fordeler.

Ring MEF-teamet i Storebrand på telefon 22 31 58 03 eller les mer på storebrand.no/mef

MEF-nytt gir et innblikk i forbundets arbeid og aktiviteter i hele landet.

HOVEDKONTORET
Fred Olsensgate 3
0152 Oslo
Telefon: 22 40 29 00
firmapost@mef.no
www.mef.no

REGION ØST
Grønnegata 40
2300 Hamar
Telefon: 958 72 000
region.ost@mef.no

REGION SØRØST
Broen 6
3170 Sem
Telefon: 33 35 99 90
region.sorost@mef.no

REGION SØRVEST
Kongensgate 24
4610 Kristiansand
Telefon: 958 38 000
region.sorvest@mef.no

REGION VEST
Eidsvågbakken 1
5105 Eidsvåg
Telefon: 55 53 55 40
region.vest@mef.no

REGION MIDT
Hornebergveien 1
7038 Trondheim
Telefon: 948 78 000
region.midt@mef.no

REGION NORD
Stakkevollveien 41
9010 Tromsø
Telefon: 77 62 44 22
region.nord@mef.no

SEKSJON RESSURS OG MILJØ
- Skog
- Brønn og spesialboring
- Gjenvinning og avfallshåndtering
Fred Olsensgate 3
0152 Oslo
Telefon: 22 40 29 00
seksjonressursogmiljo@mef.no

Region Midt

Avslutning for Vg2 Anleggsteknikk Borgund videregående skole

OKAB Møre og Romsdal gjennomførte sammen med Borgund videregående skole avslutning for elvene ved Vg2 Anleggsteknikk. Først på dagen var det en siste gjennomgang med de kommende lærlingene før de tar til på læretiden. De aller fleste av elevene har fått og tegnet lærekontrakt. Deretter var det spising av pizza og kjøring av gokart som stod på programmet. Regnvær gjorde banen våt, noe som førte til at det til tider var utfordrende å kjøre, men de fleste taklet det bra.

OKAB Møre og Romsdal vil benytte anledningen til å takke lærere og elver for det gode samarbeidet i året som har gått, og ønsker lærlingene lykke til i arbeidslivet!

Minneord om

Roald Tystad

Roald Tystad sovnet stille inn 25. juni, nær 62 år gammel. Roald Tystad var født i Trondheim. Han utdannet seg til anleggsingeniør og viet mesteparten av sitt yrkesaktive liv til anleggsbransjen og Maskinentreprenørenes Forbund (MEF).

Roald ble ansatt i MEF i april 1977 og har vært ansatt hos oss i over 37 år. Han ble ansatt som områdesekretær i Region Midt. Senere ble stillingen endret til regionsjef for Region Midt. I 2006 gikk Roald etter eget ønske over i en stilling som spesialrådgiver.

Roald var en høyt respektert medarbeider. Han hadde en høy stjerne både blant medlemsbedrifter og tillitsvalgte i organisasjonen – og ikke minst blant oss ansatte. Han var en meget dyktig organisasjonsmann og viste et stort personlig engasjement for anleggsbransjen og for medlemsbedriftene i MEF.

Han var alltid opptatt av rammebetingelser for bransjen og hadde store kunnskaper om anleggsbransjen. Han nedla et betydelig arbeid både for medlemmene i region Midt og også for MEF sentralt. Han var flink til å bygge nettverk og har bistått veldig mange medlemsbedrifter.

Roald var en meget handlekraftig medarbeider og hans arbeidsinnsats ble utført med stort pågangsmot. Roald ble

brukt mye i faglige fora overfor myndighetene – ikke minst Statens Vegvesen. I den siste tiden var han med i bransjenettverk vinterdrift. Vi vil alltid huske Roald som en meget dyktig fagperson. I MEF var han en sterk og tydelig stemme. Han hadde klare og sterke meninger om utviklingen i anleggsbransjen.

Det var alltid en god stemning rundt Roald – mye glede og latter. Både medlemsbedrifter, tillitsvalgte og ansatte vil savne ham sterkt. Vi har hatt tunge stunder den siste måneden når vi har visst at en god og kjær kollega har vært alvorlig syk. Hans alt for tidlige bortgang preger oss alle – en vital og ungdommelig personlighet er borte.

Roald kommer til å bli dypt savnet som arbeidskollega og den personen han var. I denne vanskelige situasjonen går våre varme tanker til Roalds familie – til kona Kalla og til barna – til mor Bjørnhild og til den øvrige familien.

Vi lyser fred over Roalds minne.

**Trond Johannesen
Øyvind Bergset**

Region Nord

Yrkes-NM for lærlinger

OKAB Finnmark har gjennomført kvalifisering blant lærlingene om hvem som skal få delta under yrkes-NM i Trondheim 27.-30. oktober.

De som kvalifiserte seg var Kevin Koppen (Oscar Sundquist AS) og Terje Myrvoll (Tormod Kristensen AS). Reserve blir Hans Kristian Lundgren (Larsen Maskin og Transport AS) og Ørjan Balto Hansen (Tormod Svineng).

Region Nord

Høsttreff Finnmark

Høsttreff for medlemmer i MEF og NLF Finnmark blir i Alta 3.-5. oktober. Program og påmeldingsskjema sendes ut senere.

Region Nord

Fagtur til St. Petersburg

Avdeling Finnmark planlegger fagtur til St. Petersburg 19.-22. mars. I forbindelse med turen vil også årsmøte bli gjennomført.

Region Nord

Medlemsmøte på Sortland

MEF avholdt like før sommeren et lite medlemsmøte på Sortland hotell.

Brødrene Dahl AS, som var godt representert, tok oss gjennom en presentasjon av deres nye e-handelportal med mange nye, mer praktiske og anvendelige løsninger for rask og effektiv handel på nett. På deres nettsider kan du, ved å registrere ditt kundenummer, få tilgang til deres netthandelsside.

Etter møtet fikk Regionsjef Randi Pedersen og rådgiver Vibeke Hemmingsen besøke Bulldozer Maskinlag AS, og daglig leder Gunnar Hegstad tok oss med rundt til flere av deres pågående prosjekter.

Region Nord

Samferdselsministeren fikk «haik» hos MEF bedrift i Finnmark

Samferdselsminister Kjetil Solvik-Olsen har i sommer kjørt hele E6. I Finnmark fikk han bli med MEF-bedriften Ivar Nikoma AS på turen mellom Olderfjorden og Lakselv.

Denne delen av E6 er de siste årene ikke blitt utbedret, og er derfor fortsatt smal, svingete og har flere smale bruer. Daglig leder og sjåfør på turen, Ivar Nikoma, sier at denne strekningen av E6 er rett og slett oppbrukt.

Da samferdselsminister Kjetil Solvik-Olsen var passasjer på turen, utførte Ivar Nikoma transport av en stor steinknuser som både var bred og tung. Samferdselsminister Kjetil Solvik-Olsen fikk oppleve hva det vil si å være yrkessjåfør på dårlig veg. Vi måtte flere ganger stoppe nesten helt opp fordi vi møtte andre lastebiler eller vi måtte kjøre sakte da vegens utforming var slik at det var uforsvarlig med stor fart. For personer som ikke er vant å kjøre store lastebiler, gir det en spesiell følelse å sitte høyt oppe i førerhuset på lastebilen. En føler at bilen kjører konstant

på den hvite kantlinje eller utenfor denne.

Ivar Nikoma sier at han i løpet av turen prøvde å forklare samferdselsminister Kjetil Solvik-Olsen om de utfordringer han og alle andre har som yrkessjåfør, når veien er slik den er på denne strekningen. I tillegg fikk ministeren høre hva næringen mener om utenlandske vogntog som kjører i Norge om vinteren. De er ikke forberedt på de utfordringer de får og har ikke nødvendig dekkutrustning og kjettinger for å komme seg frem i vårt spesielle land.

MEF har foreslått at E6 Skaidi-Lakselv må tas inn i nasjonal transportplan for neste periode. Det er lov å håpe at samferdselsminister Kjetil Solvik-Olsen etter denne kjøreturen er enig i det.

(f.v.)Fungerende ordfører i Porsanger kommune Reidunn Hesjevik, samferdselsminister Kjetil Solvik-Olsen og sjåfør Ivar Nikoma.

Region Øst

Årets entreprenørbarnehage i Oppland 2014

Hvert år besøker MEF avd. Oppland en barnehage i Oppland. I år var det Dovre barnehage på Dovre som fikk besøk.

Avdelingen bidro med gaver til barnehagen: en gavesjekk på kr.10.000, en traktor, et fotballmål og is til alle barna. Stian Brenden Maskinservice AS på Dovreskogen stilte med en «ordentlig» gravemaskin og traktor.

De største barna og også noen av de mest entusiastiske av de litt yngre fikk anledning til både å kjøre litt gravemaskin og prøvesitte i den store traktoren, riktignok under kyndig veiledning av daglig leder Stian Brenden i Stian Brenden Maskinservice AS.

Dovre Barnehage fikk besøk av MEF avd. Oppland

OKAB takker for godt oppmøte og fine kursdager.

Region Øst

Kurs for lærlinger i skogfaget på Sønsterud

I uke 26 hadde OKAB Hedmark og Oppland kurs for lærlinger i skogfaget på Sønsterud.

Kurset var et samarbeid mellom OKAB Hedmark og Oppland, Solør videregående skole, avdeling Sønsterud og Skogbrukets kursinstitutt.

Både førsteårs- og andreårslærlinger gjennomførte kurs som gikk over to dager. Dette året deltok lærlinger fra Hedmark, Oppland, Akershus, Rogaland og Vest-Agder.

For førsteårslærlingene var temaene ungskogpleie og foryngelse samt PEFC - skogstandard, mens andreårslærlingene hadde fokus på digitale verktøy, planlegging av skogsdrift samt en dag om tømmerreglement, aptering og virkesutnyttning.

Instruktører var ansatte ved Sønsterud og Skogbrukets kursinstitutt.

tlf. 22 40 29 00

MEF har satt i gang et prøveprosjekt som varer ut 2014: Medlemsbedrifter som opplever tyveri fra sitt anlegg ringer til MEFs sentralbord 22 40 29 00 om melder fra om tyveriet. Slik håper MEF å få en oversikt over alle tyverier. Denne kan brukes i arbeid overfor myndighetene.

Takk for at du melder fra!

I juni ble det meldt inn ett tyveri: - Verktøy stjålet fra container i Akershus fylke. Det dreide seg bl.a. om vinkelsliper, multitrekker og kjettingskrev. Verdi ukjent.

MEFs fortjenestmedalje

MEFs fortjenestmedalje ble innstiftet på MEFs landsmøte i 1996 for at våre medlemsbedrifter skal kunne hedre sine egne ansatte for lang og tro tjeneste. Medaljen tildeles i sølv (20 år) og gull (30 år) og produseres for MEF av A/S Th. Marthinsens sølwarefabrikk.

Medaljen leveres med et jaldkernemerke i en gaveeske, og i tillegg et innrammet diplom der navn og tidsrom er kalligrafert.

Firmer som har aktuelle kandidater for medaljen kan fylle ut søknadsskjemaet og sende det til MEFs hovedkontor v/ Mona Alvilde Mellstrøm. Detaljert orientering oppnås ved å lese statuttene som er utarbeidet for ordningen.

Selve søknadsprosessen tar ca 3-4 uker fra skjemaet sendes inn til medaljen mottas.

Eventuelle spørsmål, kan rettes til Mona Alvilde Mellstrøm, tlf. 22 40 29 09, eller pr e-post: mona.mellstrom@me.no

GUMMI-INDUSTRI A.S

Møt oss på Dyrsku'n
12-14 september
på stand nr. C 111

DRAMMENSMATTA

GUMMI-INDUSTRI A.S

Postadresse: Tlf: 32 83 39 00
Postboks 4127 Fax: 32 83 96 81
3005 Drammen Mobil: 90 55 22 32

LIEBHERR et bedre alternativ.

Ta kontakt med våre selgere:

Sigbjørn Gørzø 920 56 518 Industri
Håkan Nyhaugen 467 87 900 anlegg

LIEBHERR
Brennåsen 1
4670 Sandnessjøen
Tlf: 47 45 45 45
E-post: l@liebherr.no

LIEBHERR
www.liebherr.no

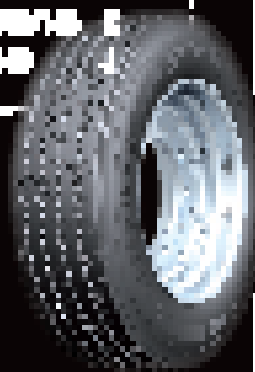
ENDelig! WINTERBERG MED M+S MERKING FOR TILBENGER!

Let du strepen med skillegrep på vinter? Carl Roadtech HTB
dette bilen somst i den. Det gir deg en langvarig og sikker
konstruksjon forbi med ikke på vinter og for vinter.

Spesial tilbud: Maksimalt 25% rabatt

Model	Motor	M+S	Merke	L	W
10000 HTB	Carl Roadtech HTB	M+S	Vinter	10000	W
10000 HTB	Carl Roadtech HTB	M+S	Vinter	10000	W
10000 HTB	Carl Roadtech HTB	M+S	Vinter	10000	W
10000 HTB	Carl Roadtech HTB	M+S	Vinter	10000	W
10000 HTB	Carl Roadtech HTB	M+S	Vinter	10000	W
10000 HTB	Carl Roadtech HTB	M+S	Vinter	10000	W

Med et av de beste og mest
kvalitetene i Norge.

Dekmann
www.dekman.no

**NOR
SLEP**

Ring 33 48 93 70

Quality since 1983

NEW DEAL

Langendorf

7 stk. solgt!
25 stk. i bestilling

Vi har gjort et kjempekjøp hos **Langendorf** i Tyskland på meget velutstyrte
Langendorf halfpipe tippsemi med blant annet hydraulisk boggie, luft, løft, SAF Intradiso,
LED, 12 mm Hardox 450 dumper +++

Kontakt oss for gode rabatter sammen med gunstige leasingtilbud fra SG-Finans.

Selger: Ole Jacob Gryte tlf. 907 86 044
Selger: Ole Mikal Hausberg tlf. 988 29 522
Salgssjef: John Sigve Johnsen tlf. 911 17 782

Nor Slep AS - Pindsleveien 21 - 3205 Sandefjord - norslep.no

FOTO: JØRN SØDERHOLM

FLYPLASS: Målselv-entreprenøren ONOS Ole Nordmo & Sønn har sammen med Lemminkäinen renoverert hovedrullebanen på flyplassen på Andøya flystasjon. Store dimensjoner og hemmelige systemer ga noen uventede utfordringer.

NESTE NUMMER

Kommer 25. september

Norges mest solgte pigghammer 2007 - 2014

Ripper
For tele og røtter
Cat-tannsystem

Sorteringsklo
For demolering og avfallshåndtering

Tømmerklo
For håndtering av tømmer, stolper, rør etc., samt lettere steinmuring

Steinklo
For steinstabling og avfallshåndtering

LIUGONG
10 år i Norge
2004 - 2014

Kampanjepriser og utstyrspakker tilpasset ditt behov på gravemaskiner mellom 4 og 25 tonn samt hjullastere mellom 5,6 og 32 tonn

Kontakt oss i dag for en hyggelig maskinprat

Vi sees på
Stand A116

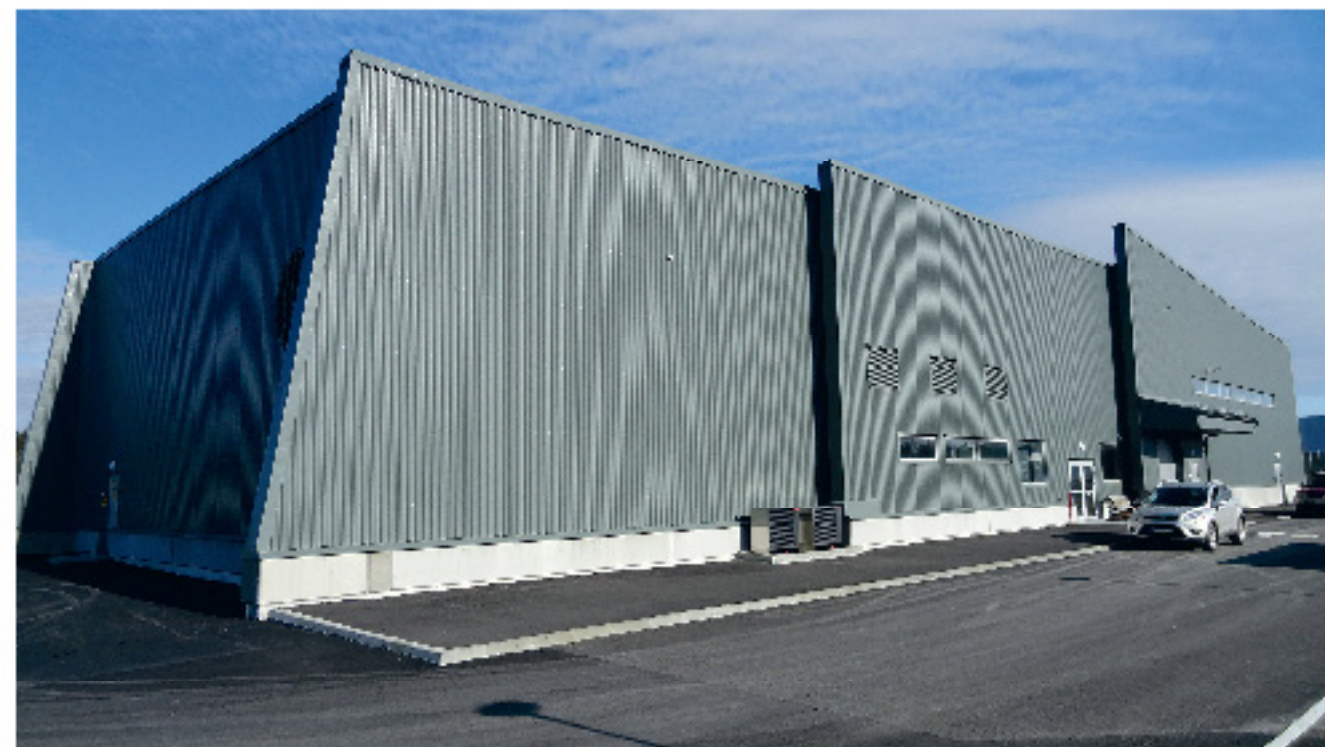
HAKO MASKIN AS

TELEFON: 32 13 18 00
EPOST: hako@hakomaskin.no
WEB: www.hakomaskin.no

LLENTAB Group designer, produserer og markedsfører stålbygg med mange funksjoner for et bredt spekter av industrier og formål. Samarbeid med oss hos LLENTAB gir deg en rekke fordeler. I tillegg til våre resurser og vår kapasitet når det gjelder planlegging, produksjon og montering, kan vi skreddersy våre bygninger. Alle deler av konstruksjonen blir prefabrikkerte i våre moderne og effektive produksjonsanlegg i Europa.

Moderselskapet, LLENTAB AB har sitt hovedkvarter i Kungshamn, Sverige. I løpet av de siste årene har selskapet gjennomgått en rask utvikling med både økonomisk og geografisk vekst. Gruppen har nå datterselskaper rundt i Europa og Skandinavia, og en ny organisasjon som er fokusert på internasjonal handel.

LLENTAB LEVERER:

Komplette bygg Sandwichpaneler Takstoler

Be om et tilbud!

Hovedkontor Oslo
tlf. 977 07 300

Avd. Bergen
tlf. 977 07 300

Avd. Trondheim
tlf. 977 07 300

www.llentab.no

NORGESPREMIERE

Volvo Maskin AS

Telefon: 66 81 88 88

Telefax: 66 81 88 79

www.volvo-maskin.no

Nå lanseres vår nye nedgravede 5-tonnede Klasseens sterkeste maskin, med underbittel fra vår anerkjente og ekstremt stabile EC550. Resultatet er en optimal 5-tonner som tar liten plass. Maskinen har som standard aircondition, fyl på obemannet, og sving og bomsteg som kan kjøres samtidig. I tillegg til automatisk fremgangsfunksjon har vår nye EC550D også automatisk stopp av motor som kan justeres og tilbrenns etter ønske. Kontakt oss for tilbud og prøvekjøring!

TRUCKS CONSTRUCTION EQUIPMENT

